ΕΤΟΣ Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15/27 Μαΐου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥοῦβλ. 16. ΑΡ. 74.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ μονὴ Κιτίου ἐν Κύπρῳ. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα. — Τὸ βάθος τῆς θαλάσσης. — Λάμπρος Φωτιάδης. — Ἡ Πομπηΐα ἀναζήσασα. — Πικρὰ ἡ ἀλήθεια. Διήγημα (τέλος). — Ἡμερολόγιον τοῦ εἰς ἄνω Αἴγυπτον ταξειδίου κατὰ τὸ ἔτος 1868 (συνέχεια). — Ἡ ἁλιεία τῶν σκόμβρων. — Ὁ Καμβύσης ἐν Αἰγύπτῳ. — Ὁ καπετὰν Γιάννης. Διήγημα (συνέχεια). — Κυπριακαὶ ἀρχαιότητες. — — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ μονὴ τοῦ Κιτίου. — Λάμπρος Φωτιάδης. — Ἑορταὶ ἐν Πομπηΐᾳ. — Ἡ ἁλιεία τῶν σκόμβρων ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Καμβύσης ἐν Αἰγύπτῳ. — Κυπριακαὶ ἀρχαιότητες. — Ἔκτακτον παράρτημα· Ὁ Νικηταρᾶς.

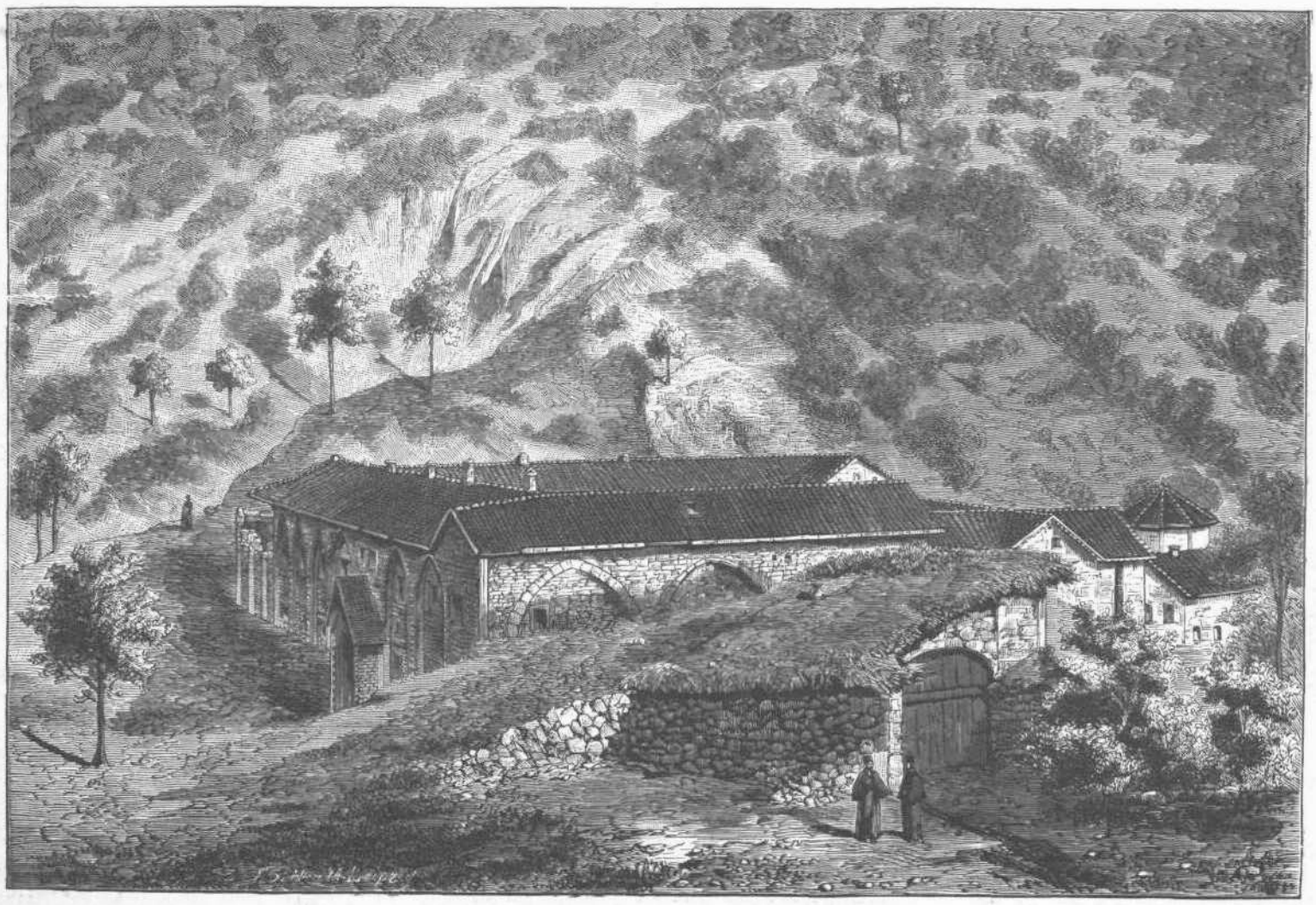

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΚΙΤΙΟΥ.

Η ΜΟΝΗ ΚΙΤΙΟΝ ΕΝ ΚΥΠΡΩι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 17.)

Ἡ ἀρχαία αὕτη μονή, ἧς σήμερον δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα ἐκ φωτογραφίας ἀποσταλείσης ἡμῖν παρὰ τοῦ ἐν Λεμησῷ ἀξιοτίμου φίλου κ. Π. Δ. Παπαδάκη, κεῖται ἐπὶ τερπνοῦ ὀροπεδίου καὶ περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ παλαιῶν καὶ ὑψηλῶν πεύκων. Ἐκτίσθη ἡ μονὴ τῷ 1081 ἢ κατ' ἄλλους τῷ 1118 μ. Χρ. ὑπὸ μοναχοῦ τινος Ἠσαΐου ὀνόματι. Δὶς ἡ μονὴ κατεστράφη ὑπὸ πυρκαϊᾶς, τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1760, δεύτερον δὲ τῷ 1812, ὅτε καὶ ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ Τούρκων, οἵτινες ἐπιδραμόντες ἀφῄρεσαν ὁλόκληρον τὸν πλοῦτον αὐτῆς. Καὶ ὅμως καὶ σήμερον ἔτι ἡ μονὴ εἶναι ἀρκούντως πλουσία ἔχουσα 10 Μετόχια ἐν Κύπρῳ εἰς διάφορα τῆς νήσου μέρη. Ὀνομαστὴ εἶναι ἡ μονὴ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, φερούσης τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς ἀγκάλῃ. Τὸ ἄνω μέρος τῆς εἰκόνος εἶναι κεκαλυμμένον διὰ χρυσοῦφάντου σκέπης· τὸ δὲ κάτω ἥμισυ καλύπτεται ὑπὸ ἀργυροῦ καὶ ἐπιχρύσου ἐλάσματος προσηρμοσμένου ἐντέχνως, ἐν ᾧ παρίσταται ἔκτυπον τὸ ὑπ' αὐτοῦ καλυπτόμενον μέρος τῆς εἰκόνος. Ἡ θαυματουργὸς αὕτη εἰκὼν προσελκύει κατ' ἔτος πλῆθυν προσκυνητῶν οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς νήσου ἀλλὰ καὶ ἐκ Συρίας, Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Καραμανίας. Οἱ ἐν τῇ μονῇ ἐνδιαιτώμενοι δέκα ἱερεῖς καὶ τεσσαράκοντα ἱερομόναχοι προσπαθοῦσι διὰ παντὸς τρόπου νὰ εὐχαριστήσωσι τοὺς προσκυνητάς, καὶ πράγματι ἡ φιλοξενία των εἶναι παροιμιώδης. Ὅσοι ἐπεσκέφθησαν τὴν μονὴν ἔμειναν κατευχαριστημένοι καὶ ἐνθουσιασμένοι ἐκ τῆς ὑποδοχῆς καὶ περιποιήσεως, ἧς ἔτυχον ἐν τῇ μονῇ. Τὸ αὐτὸ μαρτυροῦσι καὶ οἱ τὸ τερπνὸν τοῦτο μέρος ἐπισκεφθέντες Ἄγγλοι. Μεταξὺ τῶν περιέργων τῆς μονῆς ταύτης εἶναι καὶ μέγας κώδων, ζυγίζων 1040 ὀκάδας καὶ ἀποσταλεὶς ὧδε πρό τινων ἐτῶν παρ' εὐσεβοῦς τινος Κυρίας ἐκ Μόσχας. Ῥῶσσοι μοναχοὶ ἀπεστάλησαν ἐπίτηδες ὅπως μεταφέρωσι τὸν κώδωνα τοῦτον ἐκ Λάρνακος εἰς τὴν μονήν. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἡ μονὴ τοῦ Κιτίου νὰ διετήρει ἐν αὐτῇ Σχολεῖον καὶ Βιβλιοθήκην ἀναλόγως τῶν πόρων, ὧν διαθέτει, καὶ τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτῆς.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ.

(VOYAGES DE PYTHAGORE.)

Κύριε Διευθυντὰ τοῦ Ἑσπέρου.

Τὸ παρόν, ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα, λίαν διδακτικὸν καὶ ἐπαγωγὸν κατ' ἐμέ, ὅπερ μετέφρασα ὅπως δημοσιευθῇ ἐν τῷ Ἑσπέρῳ, οὗ τινος οἱ ἀναγνῶσται οὐκ εἰσὶν ὡς εἰκὸς ἐκ τῶν τυχόντων, δι' ἐλπίδος ἔχω ὅτι εὐμενοῦς παρ' ἅπασι θὰ τύχῃ ὑποδοχῆς.

Ἐν Θάσῳ, μηνὶ Μαΐῳ 1884.

Γ. Μ. Χρηστίδης.

ΚΑΘΗΜΕΝΟΣ ὁ Πυθαγόρας ἐν ἐλεφαντίνῃ ἕδρᾳ ὑπὸ τὸν πρόδρομον τοῦ ἱεροῦ τῶν Μουσῶν νεωστὶ οἰκοδομηθέντος παρὰ τῶν Κροτωνιατῶν, τὴν κεφαλὴν ἔχων κεκοσμημένην διὰ μακρᾶς γενειάδος καὶ κόμης λευκῆς ὡς τὸ λινοῦν ἔνδυμά του, τοιουτοτρόπως ὡμίλει τοῖς ἀρίστοις τῶν μαθητῶν του, τὴν ἐπαύριον τῆς ὀγδοηκοστῆς γενεθλίου ἡμέρας του . . .

ΗΘΗ ΟΙΚΙΑΚΑ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΟΙΚΙΑΣ. ΠΟΜΠΤΗ ΤΑΜΗΛΙΟΣ.

Ὁ Ἑρμοδάμας μὲ ὠδήγησε παρά τινι ἰατρῷ τῆς Σάμου, περφημισμένῳ διὰ τῆς ἰατρικῆς βοηθείας, ἣν ἔδιδε πρὸς τοὺς ὑπὸ νόσων πάσχοντας θαλασσινούς. "Ὁ τὸν ὁποῖον σᾶς φέρω δὲν εἶνε τις ἀσθενής, τῷ εἶπεν ὁ ὁδηγός μου. Εἰς τὴν παραμονὴν μακροῦ ταξειδίου ἐρχόμεθα νὰ σᾶς ζητήσωμεν προφυλακτικά τινα."

"Ὅταν ἡ ψυχὴ ἦνε ὑγιής, μοὶ ἀπεκρίθη, τὸ σῶμα διαφυλάττεται ἐπὶ μακρῷ ὑγιές, καὶ ἐπροσθσε· Μὲ εὑρίσκετε ἐν στιγμῇ, ἥτις μὲ ἀπασχολεῖ παντάπασι. Νυμφεύω αὔριον τὴν πρεσβυτέραν τῶν δύο μου θυγατέρων. Μετέθη ἤδη εἰς τὸ νυμφαῖον τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ ἐπαγρυπνήσω εἰς οἰκιακάς τινας λεπτομερείας. Ἡ ἑτέρα θυγάτηρ μου μέλλει νὰ ἔλθῃ παρ' ὑμῖν.

"Ἡ Ἐριφύλη οὐδόλως ἐδράδυνε. Τὴν εἴδομεν ἐξερχομένην ἀπὸ τὸν γυναικωνῖτον· μᾶς ἐπλησίασε μετ' ἤθους σεμνοῦ καὶ κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα στέφανον ἀνθέων, ἵνα δι' αὐτοῦ κοσμήσῃ τὸν θωμὸν τῶν προστατευόντων θεῶν. Ἐνῷ προσήλου αὐτὸν μετὰ πολλῆς χάριτος, ἠδυνήθην νὰ τὴν παρατηρήσω ἐν ἀνέσει καὶ χωρὶς νὰ τῇ προξενήσω τὴν ἐλαχίστην ἀνησυχίαν. Ἐνόμισα ὅτι βλέπω ἐν αὐτῇ τὴν θεὰν τῆς Ὑγιείας, ἧς ὑπουργὸς εἶνε ὁ πατήρ της. Ἦτο τὸ ἄνθος τῆς ἀθρότητος ἐν τῇ μᾶλλον ἡδείᾳ αὐτοῦ λάμψει. Οἱ φαιοὶ αὐτῆς βόστρυχες στριζιόμενοι δι' ἐξ ἐλεφαντόδοντος καρφίδος, συνεκρότουν ὅλα τὰ κοσμήματα τῆς κεφαλῆς της. Ὕφασμα ἐκ λίνου, ἐλαφρῶς συφιγγόμενον ὑπὸ ζώνης λεπτῆς ἐριούχου, καὶ καταλήγουσης διὰ θυσσάνου τρίς ἐν πορφύρᾳ βεβαμμένου, ἐφαίνετο ὅτι ἰχνογράφει μᾶλλον ἢ ἐκάλυπτε τὰς εὐτυχεστάτας μορφάς. Τὸ στῆθός της κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαλυμμένον ἐνέπνεε σεμνοὺς πόθους· τοσοῦτον ἦτο ἰσχυρὸν τὸ θέλγητρον τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Ἐριφύλης διακεχυμένης αἰδοῦς. Εἶχον ἴδει καὶ ἄλλας Σαμίας ἐνδεδυμένας ἐπιμελέστερον, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐν τούτοις μοὶ ἐφάνησαν πολὺ ὀλίγον κόσμιαι. Παρετήρησα ὅτι δὲν ἔφερεν οὐδὲν κόσμημα οὔτε εἰς τὰ ὦτα, οὔτε εἰς τοὺς βραχίονας, οὔτε καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δακτύλους, δι' ὅπερ ἠὐχαριστήθην. Ἡ Ἀφροδίτη δὲν εἶχε ποτε περισσοτέραν λάμψιν, ἢ ἐξερχομένη τοῦ λουτροῦ, ἐνδεδυμένη διὰ τῶν μόνων αὐτῆς φυσικῶν θελγήτρων· οἱ γλύπται καὶ οἱ ποιηταὶ ᾐσθάνθησαν τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Γυνὴ ὡραία εἶνε πλέον κεκοσμημένη, ὅταν κοσμῆται ἐλάχιστον.

Φίλτατοί μου μαθηταί, σᾶς προειδοποίησα ὅτι δὲν θὰ παρέλιπον οὐδεμίαν λεπτομέρειαν, καὶ τηρῶ τὸν λόγον μου. Καὶ διατί ὁ ὀγδοηκοντούτης Πυθαγόρας θὰ ἐδίσταζε νὰ ἀναμνησθῇ καὶ διηγηθῇ πρὸς ὑμᾶς τὰ αἰσθήματα τοῦ δεκαεξαετοῦς Πυθαγόρου; Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἀσπίδα τοῦ Ὁμήρου· καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις δύναται νὰ διδαχθῇ τις παρ' αὐτῆς. Ἀκίνητος, ἄφωνος ὅλη ἡ ὅπαρξίς μου διῆλθεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. Ἐν τούτοις εὗρον στιγμὴν ἁρμοδίαν νὰ θίξω τὸ ἔνδυμά της καὶ νὰ φέρω παρευθὺς ἐπὶ τῶν χειλέων μου τὴν εὐτυχῆ διὰ τὴν λαθραίαν ταύτην ἀπόλαυσιν χειρά μου. Ὁ Ἑρμοδάμας παρετήρησε τοῦτο. Ἐριφύλη, εἶπεν ἀμέσως, αἱ προετοιμασίαι ἑνὸς γάμου εἰσι κοπιώδεις· ἐὰν ὁ Πυθαγόρας ἠδύνατο νὰ φανῇ ὠφέλιμος, διάθεσον αὐτόν, ἀναμένουσα ὅπως ὁ πατήρ σου . . .

Ἐριφύλη. Ἰδοὺ αὐτός· σᾶς ἀφίνω ὁμοῦ.

Καὶ μᾶς ἀφῆκεν, ἀφοῦ ἐχαιρέτησε τὸν Ἑρμοδάμαντα, κλίνουσα τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ μειδιάματος τῶν Χαρίτων.

Ἀλκμαίων, λέγω τῷ πατρί, ἀφοῦ ἡ θυγάτηρ του ἠφανίσθη, ὁ σύζυγος τῆς αὔριον εἶνε ὁ εὐτυχέστερος τῶν ἀνθρώπων· διότι συνήθως δύο ἀδελφαὶ προσομοιάζουσιν.

Ἀλκμαίων. Εἶνε ὁ μᾶλλον νοήμων καὶ μᾶλλον ἀκάματος τῶν μαθητῶν μου. Διηγοῦνται ἤδη περὶ αὐτοῦ θεραπείας, αἵτινες μοὶ προξενοῦν τιμήν. Εἶνε ὁμῆλιξ τῆς πρεσβυτέρας θυγατρός μου. Τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς γεννήσεώς της ὑπῆγα νὰ σπουδάσω φυτά τινα εἰς τινα κοιλάδα τῶν ὀρέων "Ἀμπελος." Ἦτο περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔαρος. Οἱ κλαυθμηρισμοὶ ἀρτιγεννήτου βρέφους προσέβαλον τὴν ἀκοήν μου· ἐφαίνοντο ἐξερχόμενοι ἀπὸ μικρὸν ἄντρον τριάκοντα βήματα ἀπέχον τῆς ἀτραποῦ, ἔνθα παρετήρουν τὴν φυτείαν τοῦ τόπου. Ὁδηγούμενος διὰ τοῦ ὠτός μου, ἐπλησίασα, διότι οἱ ὀφθαλμοί μου οὐδὲν παρετήρουν εἰσέτι. Ὑπὸ μικρὰν κοιτίδα, ὑφασμένην ἐκ κλάδων πρασίνων, ἀνακαλύπτω τέλος ἓν τέκνον εἰς τὴν ὀγδόην ἢ ἐννάτην ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, κεκαλυμμένον λίαν ἀμελῶς διὰ παραπετάσματος οὐρανοχρόου. Ἐκάθητο ἐν τῷ θωρακίῳ θαλασσίας χελώνης καὶ συνεκρατεῖτο διὰ περιτρυγωρισμένων λωρίδων. Εἶχε τὰ μέλη ἐλεύθερα· μοὶ ἐξέτεινε τὰς μικρὰς χεῖράς του καὶ ἐφαίνετο ὅτι μοὶ ἔλεγε· Χρησίμευσόν μοι ὡς οἰκογένεια, διότι οἱ γονεῖς μου μ' ἐγκαταλείπουσιν. Ἦτο τῳόντι τέκνον ἐκτεθειμένον ἐπί τινος φύλλου Αἰγυπτιακῆς παπύρου. Μετὰ πολλοῦ κόπου ἀνέγνων ἐπ' αὐτῆς δύο ἢ τρεῖς γραμμὰς κεχαραγμένας μετὰ πολλῶν σφαλμάτων. Ἀτυχὲς μικρόν, εἴθε ὁ καλοκάγαθος Θεὸς νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν ὑπὸ τῶν κυμάτων καταβροχθισθέντα πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, ἥτις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ αὐτῷ." Ἔλεβον χωρὶς νὰ διστάσω τὸ τέκνον καὶ τὴν κοιτίδα του καὶ ἐπέστρεψα ἐπὶ τῶν ἰχνῶν μου, ἵνα οἰσθετηθῇ ὑπὸ τῆς γυναικός μου. "Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ τοκετοῦ σου, τῇ εἶπον, ἐν ὄνειρον σὲ καθίστα μητέρα δύο διδύμων, τόσῳ ὡραίων, ὅσῳ ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης. Τὸ ἐνόπνιόν σου ἐπραγματοποιήθη. Ἔσο ἐπίσης ἡ μήτηρ τοῦ ὡραίου τούτου τέκνου. Θ' αὐξήσῃ μετὰ τοῦ ἡμετέρου. Ἡ φύσις ἐδιπλασίασε τὸν κόλπον τῶν γυναικῶν, ὄχι μόνον ἵνα τρέφωσι τὸν ἐνιαῖον καρπὸν τῶν σπλάγχνων των, ἀλλ' ἀκόμη ἵνα οἰσθετῶσιν ἐκεῖνον, ὃν ὁ ἄνεμος καὶ ἡ δυστυχία ἀπέσπασαν τῆς οἰκογενείας του."

Ὠνομάτισα τὸ βρέφος μὲ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου υἱοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Πιστὸς εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ἐλπίδα, ἅτινα δι' αὐτὸν εἶχον συλλάβει, ὁ Ποδαλείριος εἰς εἴκοσιν ἔτη δύναται ἤδη νὰ μὲ ἀναπληροῖ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Αὔριον λαμβάνει τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς καλῆς παρ' ἐμοὶ διαγωγῆς του καὶ τοῦ Ἔρωτος, ὅστις, ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, τὸν συνδέει μετὰ τῆς πρεσβυτέρας θυγατρός μου. Ἐλπίζω, εὐγενεῖς μου ξένοι, ὅτι θὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ συμμετάσχητε τῆς ἑορτῆς. Θὰ διέλθητε ἐνταῦθα τὴν νύκτα, ἵνα ἀποφύγητε τὸν κόπον τοῦ νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὰ ἴδια. Ἐγνώρισα τὸν πατέρα τοῦ Πυθαγόρου καὶ θὰ τὸν ηὐτύχιζον ἐὰν ἔζῃ περισσότερον, διότι κέκτηται υἱόν, ἐκπαιδευθέντα ὑπὸ τοῦ Ἑρμοδάμαντος.

Ὁ Ἀλκμαίων μᾶς περιήγαγεν εἰς τὸν οἶκόν του. Ὅλα τὰ χρειώδη τοῦ κοινωνικοῦ βίου, τὰ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς πολυτελείας, εὑρίσκοντο ἐνταῦθα συνοιθροισμένα. Ἡ τάξις καὶ ἡ ὑγιεινὴ ἐβασίλευον πανταχοῦ ἐνταῦθα· ἔργον τῶν δύο θυγατέρων του καὶ τῆς μητρός των ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τοῦ οἰκοδεσπότου. Δύο σύζυγοι,

οὓς αἱ ἐμπορικαὶ τύχαι ἐπτώχυσαν, ἦσαν οὐ μόνον θεράποντες, ἀλλὰ καὶ σύντροφοι καὶ φίλοι τοῦ Ἀλκμαίωνος. Ἡ αὐτὴ τροφή, ἡ αὐτὴ τράπεζα, τὰ αὐτὰ ἐνδύματα· συγκινητικὴ ἰσότης, ἥτις διακρίνει τὴν ἀρχέγονον ἡλικίαν ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους αἰῶνας!

Παράδοξόν τι, ὅπερ μὲ ἐξέπληξεν ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ, εἶνε ὅτι σχεδὸν ὅλα τὰ τειχώματα ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπ' ἀναμίκτων ἐπιγραφῶν διαφόρων χαρακτήρων, οἵτινες μ' ἐκώλυον νὰ τὰς ἀναγνώσω τροχάδην.

Ὁ φιλοξενῶν ἡμᾶς, ὅστις παρετήρησε τὴν ἐκπληξίν μου, μοὶ εἶπε. Πᾶν ὅ,τι βλέπεις γεγραμμένον ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς οἰκίας μου εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παρατηρήσεών μου καὶ τῆς πείρας μου. Ἡ ἱστορία ἑκάστης νόσου, ἣν θεραπεύω, εὑρίσκεται ἐνταῦθα ἐν συνόψει ἐκτεθειμένη. Ὅλαι αἱ θεραπεῖαι, ἃς ἐποίησα, ἀναφέρονται ἐνταῦθα πιστῶς, καὶ σπεύδω νὰ προσθέσω ἐν αὐταῖς τὰς ἀστοχίας μου. Διότι αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ δὲν εἶνε τρόπαια τῆς κενοδοξίας μου, ἀλλὰ μνημεῖα ὠφέλιμα εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης.

Εὗρον τὴν χρῆσιν ταύτην ἱδρυμένην ἐν τῇ νήσῳ Κῷ καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις χώραις, ἃς διέτρεξα κατὰ τὴν νεότητά μου· ἔσπευσα νὰ τὴν πολιτογραφήσω καὶ ἐν τῇ Σάμῳ. Εὐδαίμων θὰ ἦμαι, ἂν δυνηθῶ νὰ προσθέσω τι εἰς τὴν τέχνην τοῦ θεραπεύειν, καὶ ἀξιωθῶ νὰ καταστῶ εἷς τῶν συντελεσάντων εἰς τοῦτο. Ἓν τινι καιρῷ ἀνάμφιβόλως, πνευματώδης τις ἀνὴρ θὰ συλλέξῃ ἁπάσας αὐτὰς τὰς διεσπαρμένας παρατηρήσεις, καί, ἀντιπαραθέσας αὐτὰς ἀλλήλαις, θὰ σχηματίσῃ σῶμά τι διδασκαλίας, δέσμην φωτός, ἣν θὰ διαδίδάξῃ πρὸς τοὺς εὐγνωμονοῦντας ἀπογόνους, ἀναγαγὼν τὰς θετικωτάτας ἀρχὰς εἰς ἀφορισμούς. Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν, ὅ,τι ὀφείλουσι καὶ δύνανται νὰ ὦσι, δὲν θὰ ἐχρειάζοντο περισσότερον τοὺς ἰατροὺς ἀπὸ τοὺς νομικούς.

Ἀνέγνων τινὰς τῶν ἐπιγραφῶν τούτων; πολλαὶ μ' ἐξέπληξαν.

"Πάντων τῶν ἰατρῶν, ὁ κάλλιστος εἶνε ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτόν του."

"Ἔχε ἕνα μόνον ἰατρόν· προσκάλει τὸν θραδέως, καὶ ἀπόμπεπέ τον ταχέως."

"Συμβουλεύου τὴν φύσιν πρὸ τοῦ ἰατροῦ σου."

Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ Ἀλκμαίωνος, ἀνέγνων ἐπὶ τῆς βάσεως ἀγαλματίου τινὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν γραμμὴν ταύτην·

"Ὁ ἥλιος εἶνε ὁ πρῶτος καὶ ἐπιτηδειότατος τῶν ἰατρῶν."

"Μάλιστα, νέε φίλε μου, μοὶ εἶπεν ὁ ξενίζων με, ὁ ἥλιος εἶνε ὁ Ἀσκληπιὸς τῶν ζῴων. Τὸ ἔνστικτον, ὅπερ εἶνε ἀνώτερον τῆς ἐπιστήμης, τοῖς διδάσκει ὅλας ἰδιότητας, ὅλην τὴν ἀρετὴν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Τὸ πλεῖστον τῶν ἐσωτερικῶν ἀλγηδόνων μας ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς διαπνοῆς, ἣν μόνος ὁ ἥλιος δύναται ν' ἀποκαταστήσῃ, φυσικῶς καὶ ἄνευ κόπου. Ἀλλὰ δὲν ἔχουσιν ἀρκοῦσαν πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην."

Εἰσήλθομεν εἰς τὸ μουσεῖόν του· ἤνοιξεν εἴδός τι ἀγγείου ἔχοντος σχῆμα φωλεᾶς καὶ μᾶς ἐξεδίπλωσεν διαφόρους τόμους, ἔνθα εὑρίσκοντο ἀποτεθειμέναι αἱ παρ' αὐτοῦ ἀντιγραφεῖσαι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ὑγιείας, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πανταχοῦ ὅπου ἀνεκάλυψε τοιαύτας "Ἰδοὺ ὅλη ἡ βιβλιοθήκη μου, ἥτις δὲν εἶνε ἀκόμη πολυάριθμος. Φεῦ! Ὀφείλω νὰ εὐχηθῶ ὅπως ἀποβῇ τοιαύτη; Διὰ τούτου θὰ ἐπεθύμουν νὰ αὐξήσουν αἱ παθήσεις, αἵτινες θλίβουσιν ἤδη τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐξέλθωμεν· μέλλω νὰ σᾶς ἀνοίξω ἓν ἄλλο μέγα βιβλίον, τὸ ὁποῖον διαφυλλίζω ὅσον καὶ ταῦτα."

Ὁ Ἀλκμαίων ὡμίλει περὶ ἑνὸς κήπου, ὃν αὐτὸς οὗτος ἐκαλλιέργει, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν δύο θυγατέρων του καὶ τοῦ Ποδαλειρίου. Τὸ κέντρον αὐτοῦ ἦτο τὸ μᾶλλον ἀνεπτυγμένον. Ἐνταῦθα ἐπαρατοῦτο εἰς ὑπόγειος ὀχετός, μεταφέρων τὸ ὕδωρ τοῦ μεγάλου ὑδραγωγείου τῆς πόλεως. Τὸ ὕδωρ τοῦτο διεμοιραζόμενον ἐξίσου ἐν μικροῖς πηλίνοις ὀχετοῖς τῆς Σάμου, ἤρδευε συγχρόνως ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ ἐπιπέδου, ἀναλόγως τῆς ἀπαιτουμένης ἑκάστῳ ἀνάγκης. Ἐνταῦθα εὑρίσκοντο τὰ φυτὰ τὰ πεπροικισμένα δι' ἰδιοτήτων παραδόξων καὶ πολυτίμων. Τὰ ἁπλᾶ τὰ σπανιώτερα καὶ εὐθραστότερα ἦσαν ἐπιμελῶς διατετηρημένα ἐν ὡραίοις ἐγχωρίοις ἀγγείοις, πεπληρωμένοις ὑπὸ γῆς ἀναλόγου.

Κατέγεινα ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν ἐξέτασιν ὡραίας τινος πυκνῆς δέσμης δικάμου τῆς Κρήτης, ἱκανῶς γνωστοῦ διὰ τῆς ἀντιτραυματικῆς αὐτοῦ ἰδιότητος, ὁπόταν ἡ Ἐριφύλη ἤλθε κατεσπευσμένος δήμασιν, ἵνα δρέψῃ τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ τούτου. Φεῦ! ἔλεγεν ἀνατριχιάζουσα καὶ μὴ προσέχουσα πρὸς ἡμᾶς, πόσον πάσχει ὁ δυστυχὴς οὗτος! Ὑπάρχει πεπρωμένον φρικωδέστερον τοῦ ἰδικοῦ του; Ἤδη θλέπει τὸν λιμένα καὶ τὸ δέτωμα τῆς οἰκίας, ἣν κατοικεῖ, καὶ ὅπου ἐπεριμένετο τόσῳ ἀνυπομόνως ἐπὶ δεκαπέντε μῆνας ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ πατρός του, τῆς γυναικός του καὶ τῶν τέκνων του! "Ἤδη ἠγκοροβόλησαν. Θεοί! ὀλλητριῶδες ἐρπετὸν ἐξέρχεται τῆς ἰλύος, ἕρπει κατὰ μῆκος τὸ σκάφος, προσβάλλει τὸν ἀτυχῆ εἰς τὴν πτέρναν, καὶ τῷ προξενεῖ τραῦμα, ὅπερ μικρὸν τι βραδύτερον δ' ἀπέθαινεν αὐτῷ θανατηφόρον.

Ἀρχίζω νὰ δρέπω ἐπίσης δίκταμον μετὰ τῆς Ἐριφύλης καὶ ἐπαναρχίζομεν ὁμοῦ. Τὴν βοηθῶ νὰ ἐκβλίψῃ τὸν χυμὸν τοῦ φυτοῦ ἐντὸς ἰγδίου ἐκ μαρμάρου λευκοῦ. Ἐν τούτοις ὁ ναύτης φθάνει βασταζόμενος ὑπὸ τῶν βραχιόνων τῶν συντρόφων του. Τὸν τοποθετοῦσιν ἐπὶ καθέδρας ὀπτίας, προωρισμένης διὰ τοὺς ἀσθενεῖς. Ἡ Ἐριφύλη οὐδόλως ἀφίνει εἰς ἄλλας χεῖρας ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν της τὴν φροντίδα τοῦ νὰ τὸν νοσηλεύσωσιν. Ὁ πατήρ της σπεύδει μετὰ τοῦ Ἑρμοδάμαντος. Τὸ πᾶν ἦν τετελεσμένον! Ὁ τραυματίας ἤρχιζεν ἤδη νὰ συναισθάνηται ἀνακούφισίν τινα τῶν πόνων του καὶ ηὐλόγει τὴν εὐεργετικὴν θεότητα, ἥτις τὸν ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωήν.

Ἐγώ, ἐν θρησκευτικῇ σιωπῇ, ἐδυσκολεύομην νὰ διευκρινίσω τὰ συγκεχυμένα αἰσθήματα, τὰ διαταράσσοντά με ἐπὶ τῇ θέᾳ σκηνῆς τόσῳ συγκινητικῆς. Τὰ κυριεύοντά με ἦσαν βεβαίως ὁ θαυμασμὸς καὶ ὁ Ἔρως. Ὁ Ἑρμοδάμας, ὅστις τὸ πᾶν παρετήρει, ἔπλησε τὸν ὦμόν μου διὰ τῆς χειρός του καὶ μ' ἐθεώρησεν ἐπὶ πολὺ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν. Ἔλαβον τέλος τὸν λόγον. "Ὦ σεβαστέ μοι φίλε! Ὑπάρχει τι ὡραιότερον ἐν τῇ φύσει τῆς μετὰ τῶν χαρίτων ἡνωμένης ἀρετῆς;"

Δὲν θὰ ἐκρατούμην εἰς τὴν πρώτην ταύτην ψυχικὴν ὁρμήν· ἀλλ' ἡ μήτηρ τῆς Ἐριφύλης καὶ ἡ ἀδελφή της ἐπανερχόμεναι ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας, εἰσῆλθον. Ὁ ξενίζων μας ἔσπευσε νὰ μᾶς παρουσιάσῃ πρὸς ταύτας. Χαιρετῶν αὐτὰς μετὰ τοῦ θείου τούτου σεβασμοῦ, ὃν φέρουσιν εἰς θεότητας πολὺ ὀλιγώτερον ἀξίας τοῦ σεβασμοῦ τῶν θνητῶν, ἐδοκίμασα νὰ προσέσω τοὺς λόγους τούτους "Εὐτυχὴς μήτηρ!" Ἡ Νιόβη, ὑπερήφανος διὰ τὰ δεκατέσσαρα αὐτῆς τέκνα, δὲν θὰ εἶχε τόσους τίτλους, ἵνα ἡ τοιαύτη, ὅσους σὺ μετὰ τῶν δύο θυγατέρων σου. Εὐτυχὴς ὁ σύζυγος τῆς πρωτοτόκου θυγατρός σου! Δὲν θὰ ἦ ὀλιγώτερον ὁ τῆς δευτεροτόκου.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΒΑΘΟΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

ΠΟΛΛΑΙ ἐγένοντο μέχρι τοῦδε ἀπόπειραι πρὸς καταμέτρησιν τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης. Αἱ ἀπόπειραι αὗται, εὐκολώταται εἰς ὅσα ἀδαθῆ, καθίστανται δυσχερέσταται ἐν τῷ Ὠκεανῷ, καθότι ἀδύνατον σχεδὸν ἦτο νὰ ὁρισθῇ πότε ὁ μόλυβδος ἤγγιζε τὸν πυθμένα, ἢ παρασυρόμενος ὑπὸ τῶν σφοδρῶν ῥευμάτων δὲν κατώρθου νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα. Ἀπέναντι τοσούτων δυσχερειῶν οἱ ἐπιστήμονες παρεδέχθησαν τὴν γνώμην τοῦ Βυφῶνος, καθ' ἣν τὰ μεγαλείτερα βάθη τῆς θαλάσσης ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ μεγαλείτερα ὕψη τῶν ὀρέων. Ἀλλὰ καὶ ἡ γνώμη αὕτη ἐγκατελείφθη κατ' ἀνάγκην, ὅτε ἡ ἰδέα τοῦ συνδέειν τὴν Εὐρώπην μετὰ τῆς Ἀμερικῆς διὰ ὑποβρυχίου τηλεγραφικοῦ σύρματος προσήγγιζεν εἰς τὴν πραγματοποίησίν της· καθότι τῆς τοποθετήσεως τοῦ καλωδίου ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἐξέτασις ἀκριβὴς τοῦ πυθμένος τοῦ Ὠκεανοῦ. Αἱ ἔρευναι αὗται ἤρξαντο ἀμφοτέρωθεν, καὶ ἐξ Ἀγγλίας καὶ ἐξ Ἀμερικῆς, τῷ 1851, ἀλλὰ μόλις μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Ἄγγλου Βρουξ, τοῦ συστήματος καταμετρήσεως ἀπεκαλύφθησαν βαθηδὸν τὰ βάθη τῆς θαλάσσης τοῖς θλέμμασι τῆς ἐπιστήμης. Τὸ ἐργαλεῖον τοῦ Βρουξ εἶνε ἁπλούστατον· σύγκειται ἐκ σφαίρας κανονίου διατρύτου, δι' ἧς διέρχεται λεπτὴ ῥάβδος, ἐξέχουσα ὀλίγον κάτωθεν. Ἡ σφαῖρα συνδέεται διὰ σχοινίου πρὸς κρίκον εὑρισκόμενον ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς ῥάβδου. Ἅμα ἡ ῥάβδος προσκρούσῃ εἰς τὸν πυθμένα ὁ κρίκος στέφεται καὶ ἡ σφαῖρα πίπτει, ἐν ᾧ ἡ ἐλαφρὰ ῥάβδος ἀνασύρεται μετ' εὐκολίας. Πρὸς διερεύνησιν τῆς ποιότητος τοῦ πυθμένος κοιλοῦται ἡ ῥάβδος πρὸς τὸ κάτω μέρος καὶ ἀλείφεται ἐσωτερικῶς διὰ λίπους, ᾧ προσκολλῶνται μέρη τοῦ χώματος τοῦ πυθμένος. Τὸ σύστημα τοῦτο δοκιμασθὲν ἐπέτυχε καὶ τάχιστα ἐπηνέχθησαν διάφοροι βελτιώσεις αὐτοῦ. Σήμερον βυθίζονται ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἐργαλεῖα ποικίλα, φιάλαι ἐξαντλιστικαί, δίκτυα, θερμόμετρα κ. τ. τ. Ἐν ᾧ πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ὀλίγα ἦσαν τὰ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 21.)

Μικρὸν καὶ ὁλόκληρος αἰὼν θὰ συμπληρωθῇ ἀπὸ τοῦ θανάτου ἑνὸς τῶν διαπρεπεστέρων διδασκάλων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ὑπάρξαντος ἐν ταύτῳ ἑνὸς τῶν κυριωτέρων ἐργατῶν εἰς τὴν γενικὴν τῆς ἡμετέρας γλώσσης μεταρρύθμισιν. Παντὸς Ἕλληνος ἡ καρδία δέον νὰ ᾖνε πλήρης εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ὀτρηροὺς ἐκείνους θεράποντας τῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας, οἵτινες ἐν ἡμέραις χαλεπαῖς διέσωσαν καὶ παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς πᾶν ὅ,τι τιμαλφὲς τῆς ἀρχαιότητος λείψανον ἐγκατελείφθη εἰς τὰς τριόδους κ' ἐκινδύνευε διὰ παντὸς ν' ἀπολεσθῇ. Μικρά, ἐλαχίστη ἔνδειξις εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου τοῦ γένους ἡμῶν εἶνε καὶ ἡ σήμερον ἐν τῷ Ἑσπέρῳ δημοσιευομένη εἰκὼν αὐτοῦ, ἥτις προτάσσεται τῆς περὶ Λάμπρου ἐμβριθοῦς διατριβῆς τοῦ καθηγ. κ. Ν. Δοσίου ἐν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ τῆς Ἑκάβης τοῦ Εὐριπίδου.

Ὁ Λάμπρος Φωτιάδης ἔσχε πολλοὺς συγχρόνους καὶ μαθητὰς αὐτοῦ (Ἰακωβάκην Ῥίζον Νερουλόν, Cours de la Lit. Grécque moderne, Δ. Σχινᾶν, Λόγιος Ἑρμῆς) καὶ μεταγενεστέρους βιογράφους (Α. Γούδαν, Παράλληλοι βίοι. Κ. Σάθαν, Νεοελληνικὴ Φιλολογία), ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οὐδὲν σχεδὸν σαφὲς καὶ βέβαιον περὶ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς τοῦ ἀνδρὸς ἡλικίας μανθάνομεν. Ὁ Σάθας λέγει, ὅτι ἐγεννήθη ἐν Ἰωαννίνοις περὶ τὸ 1750, καὶ ἐδιδάχθη ἐν τῇ πατρίδι τὰ ἐγκύκλια, καταρτισθεὶς ὕστερον ὑπὸ Νεοφύτου Καυσοκαλυβίτου (;). Πεπροικισμένος ὑπὸ τῆς φύσεως μὲ ὀξύνοιαν, μνήμην καὶ φιλοπονίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην, εἰς δὲ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ἰδίως ὀφείλεται ἡ εὐρυμάθεια τοῦ ἀνδρός. Τῷ 1792 (ὁ Ῥ. Νερουλὸς λέγει τῷ 1795) προσκληθεὶς εἰς Βουκουρέστιον ἀνέλαβε τὴν σχολαρχίαν τῆς ἐκεῖσε αὐθεντικῆς Σχολῆς καὶ ἐπὶ δεκαετίας ἔτη μετὰ μεγάλης φήμης διδάξας ἀφῃρέθη ὑπὸ τοῦ θανάτου πρὸς μεγίστην ζημίαν τῶν γραμμάτων, μόλις τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγων (1805). Ἀλλ' ἐν τῇ εἰκόνι, ἥτις προτάσσεται τῆς Μετρικῆς τοῦ Πὼπ σημειοῦται ῥητῶς ὅτι τῷ 1803 ὁ Λάμπρος ἦγε τὸ πεντηκοστὸν ἔτος, καὶ ἕνεκα τῶν στενοτέρων σχέσεων τοῦ Πὼπ πρὸς τὸν ἴδιον διδάσκαλον πιστεύομεν μᾶλλον εἰς τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ. Τὸ αἴτιον τοῦ ἀώρου θανάτου τοῦ ἀνδρὸς οὐδεὶς τῶν μέχρι τοῦδε βιογράφων ἐξηκρίβωσεν οὔτε διαμνημονεύει.

Τὸ μόνον θετικὸν φαίνεται, ὅτι τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ ἐκτήσατο ὁ Λάμπρος ἐν Βουκουρεστίῳ μελετῶν τὰ χειρόγραφα τοῦ ποτὲ σχολάρχου ἐν Βουκουρεστίῳ Σεβαστοῦ τοῦ Κυμινήτου. Πότε ὅμως ἦλθεν εἰς Βουκουρέστιον, ὡς καὶ ποῦ διέτριψε τὸν πρότερον αὐτοῦ βίον μέχρι τῆς περικλεοῦς ἐνταῦθα σχολαρχίας, μένει εἰσέτι μυστήριον. Ἐξ ἰδιογράφων ὅμως παρατηρήσεων μανθάνομεν οὐχ ἧττον δύο τινὰ σπουδαῖα, πρῶτον ὅτι ὁ Λάμπρος ἐν τῇ νεανικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ ἐκαλεῖτο Εὐστάθιος Λάμπρου, προσλαβὼν βραδύτερον, ἄδηλον ἀκριβῶς πότε, τὸ ἐπίθετον Φωτιάδης, ὡς καὶ πολλοῖς ἄλλοις συγχρόνοις τε καὶ μεταγενεστέροις, τοῦτο συνέβη, ἂν καὶ φαίνεται ἡμῖν παράδοξον πῶς ἀποβαλὼν τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα ἐτήρησε τὸ τοῦ πατρός, καὶ δεύτερον, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον, ὅτι ὁ κλεινὸς οὗτος τοῦ γένους διδάσκαλος καὶ φωστήρ, παρὰ τῷ ὁποίῳ πλεῖστοι ἔξοχοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἄνδρες φιλοπάτριδες καὶ ὀτρηροὶ τῶν γραμμάτων σκαπανεῖς ἐμαθήτευσαν, ὑπῆρξεν ὡς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ῥήσεως "τοῦ ποτὲ μόνου σπουδάσαντος" συμπεραίνεται, αὐτοδίδακτος καὶ οὐχὶ ὡς μνημονεύει ὁ Σάθας μαθητὴς Νεοφύτου τοῦ Καυσοκαλυβίτου.

Παρατρέχοντες δ' ἐν σιγῇ τὴν μετὰ ταῦτα ἀποκτηθεῖσαν παιδείαν, καὶ ἰδίᾳ τὴν εἰς πᾶν εἶδος τῆς ἀρχαίας ποιήσεως αὐτοῦ ἱκανότητα, ὡς καὶ τὰς διακοσμούσας αὐτὸν μεγάλας καὶ ἀγαστὰς ἀρετάς, ἃς τινας ἐξύμνησαν οἱ μέχρι τοῦδε βιογράφοι, διαλαμβάνομεν ἐν ὀλίγοις περὶ τῆς περικλεοῦς αὐτοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ διδασκαλίας. Πόσον τιμαλφὴς καὶ καρποφόρος διά τε τὴν παρ' ἡμῖν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων ὡς καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βουκουρεστίου διδασκαλία τοῦ Λάμπρου καταδηλοῦται τρανότατα ἔκ τε τῶν ἔργων, ὡς καὶ τοῦ ἐνεργοῦ μέρους, ὅπερ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς ἀμφότερα ταῦτα ἔλαβον.

Πλήρη τῶν μαθητῶν τοῦ Λάμπρου κατάλογον οὔτε που εἴδομεν, οὔτε ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ καταρτίσωμεν ἠδυνήθημεν. Ἐκ τῶν τῇδε κἀκεῖσε ὅμως διεσπαρμένων εἰδήσεων παραλαβόντες ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τοὺς κυριωτέρους. Ὁ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ Λάμπρου εὐνοούμενος καὶ ὁ ἐπιστήθιος, οὗτος εἰπεῖν, μαθητὴς ἦν ὁ Ζηνόβιος Πώπ, Μακεδών, ὁ τὴν Μετρικὴν αὐτοῦ αὐτῷ τῷ Λάμπρῳ ἀφιερώσας. Μαθητὴς τοῦ Λάμπρου ὑπῆρξε καὶ ὁ χαλκέντερος καὶ πολυγραφώτατος Ἠπειρώτης Νεόφυτος ὁ Δούκας, ὁ καὶ ἐν τῇ Σχολαρχίᾳ βραδύτερον διαδεχθεὶς τὸν Λάμπρον. Γεώργιος Γεννάδιος ἐκ Δολιανῶν διδάξας ἐπίσης ἐν Βουκουρεστίῳ, ὁ ἰατροφιλόσοφος καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιος Ἀναστάσιος Γεωργιάδης ὁ Λευκίας, συγγραφεὺς ἀξιολόγων συγγραμμάτων, Ἐμμανουὴλ Τενέδιος καὶ Μιχαὴλ Χρησταρᾶς Ἰωαννίτης, "εἷς τῶν πρώτων ἱερολογιτῶν, σωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος εἰς Τρανσυλβανίαν, ὑποστηρικτὴς τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, θιασώτης τῶν Μουσῶν καὶ μάλιστα τῆς Μελπομένης, κατεγίνετο εἰς μεταφράσεις Ἰταλικῶν καὶ Γαλλικῶν τραγῳδιῶν, αἵτινες παριστάνοντο ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Βουκουρεστίου, οὗτινος αὐτὸς ἦν ἡ ψυχή". Ὁ Π. Κοδρικᾶς, ὁ γνωστὸς ἀντίρρων τοῦ Κοραῆ, ὑπῆρξεν, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, μαθητὴς τοῦ Λάμπρου, πρὸς ὃν μέγα ἔτρεφε σέβας καὶ εὐγνωμοσύνην. Ὁ Κοδρικᾶς ἀποκαλεῖ τὸν Λάμπρον Θουκυδίδειον, θιασώτην δηλαδὴ τοῦ ἀρχαΐζοντος ὕφους. Καὶ τοιαύτης γνώμης, φαίνεται, ἦν ἐν τῷ περὶ τοῦ ὕφους τῆς γλώσσης ζητήματι κατ' ἀρχὰς ὁ ἀοίδιμος Φωτιάδης, ἀλλὰ βραδύτερον, ὡς παρατηρεῖ εἰς τῶν συντακτῶν τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, μαθητὴς καὶ οὗτος τοῦ Λάμπρου χρηματίσας, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν περὶ γλώσσης στοχασμῶν τοῦ Κοραῆ ἠσπάσθη τὰ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Χίου γνωματευθέντα· "αὐτὸς μόνος — ἔλεγε περὶ τοῦ Κοραῆ — ἐγνώρισεν εἰς ποίαν γλῶσσαν πρέπει νὰ γράφωμεν καὶ νὰ διδάσκωμεν".

Λίαν σχετικὸς καὶ προστατευόμενος τοῦ Λάμπρου ὑπῆρξε καὶ ὁ ποιητὴς Ἀθανάσιος Χριστόπουλος, ὁ νέος ἡμῶν Ἀνακρέων. Πλὴν οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι τῶν ἐγχωρίων ἐμαθήτευσαν παρὰ τῷ κλεινῷ Λάμπρῳ, καὶ ἐποτίσθησαν παρ' αὐτῷ ὡς ἐκ πηγῆς πολυχεύμονος τὰ ἀγλαὰ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ σοφίας νάματα, καὶ ἐγένοντο οἱ φορεῖς τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκποιητίσεως τοῦ ἔθνους αὐτῶν. Τοιοῦτοι κατ' ἐξοχὴν ὑπῆρξαν ὁ ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ τοῦ ἔτους 1811 ὡς ἄρχων Μπάνος καὶ πρόεδρος τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ συσταθείσης τῷ 1810 Φιλολογικῆς Ἑταιρίας Γρηγόριος Βραγκοβάνος "ὅστις μετέφρασεν ἀπὸ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ ἐξέδωκεν ἰδίοις ἀναλώμασι τὴν Ἱστορίαν τῆς Φιλοσοφίας, τὴν Λογικὴν καὶ Ἠθικὴν τοῦ Γερμανοῦ Ἀϊνεκκίου", καὶ ὁ Nestor, εἷς τῶν πρώτων τῆς χώρας νομαθῶν. Ἕτεροι τοιοῦτοι ὑπὸ τοῦ Ἰ. Ῥίζου Νερουλοῦ ἀναφέρονται ὁ Νικόλαος Βαβαρέσκος, ὁ Κωνστ. Compignian, ὁ Φιλιππέσκος καὶ οἱ ἀδελφοὶ Κωνσταντῖνος καὶ Γεώργιος Γολέσκος.

Τέλος εἰρήσθω ἐνταῦθα ἐν παρόδῳ, ὅτι ὁ Λάμπρος ἦν ἐντριβὴς καὶ τῆς Λατινικῆς γλώσσης. Ποῦ ὅμως, πῶς καὶ πότε κατηρτίσθη ἐν αὐτῇ ἐντελῶς ἀγνοοῦμεν. Μεταξὺ ἄλλων ἀρχαίων πολυτίμων ἐντύπων καὶ τινων χειρογράφων, ἅτινα ἐδωρήθησαν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ πρίγκηπος Γρηγορίου Σούτσου συγκαταριθμεῖται καὶ Λεξικὸν Ἑλληνολατινικόν, ὅπερ ἀνῆκε τῷ κλεινῷ διδασκάλῳ, ὅστις δι' ἀπείρων κατὰ πᾶσαν σελίδα σημειώσεων, παραπομπῶν καὶ προσθηκῶν λέξεων ἐπλούτισε τὴν βίβλον.

Τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἐκτενεστέρας πληροφορίας παραπέμπομεν εἰς τὸ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἐνδιαφέρον βιβλίον τοῦ κ. Δοσίου.

Η ΠΟΜΠΗΙΑ ΑΝΑΖΗΣΑΣΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 21.)

Πολὺς ἐγένετο κατ' αὐτὰς λόγος περὶ τῶν ἐν Πομπηΐᾳ τελεσθεισῶν ἑορτῶν πρὸς περίβαλψιν τῶν ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ σεισμοῦ ἐν Ἰσχίᾳ παθόντων. Αἱ ἑορταὶ αὗται δὲν θὰ εἶχόν τι τὸ πρωτοφανὲς ἢ τὸ ἐνδιαφέρον, ἂν ἐτελοῦντο ἐν ἄλλῃ πόλει ἢ ὡς συνήθως τελοῦνται. Ἀλλ' ἡ ἰδέα νὰ τελεσθῶσιν ἑορταὶ ἐν αὐτῇ τῇ Πομπηΐᾳ, τῇ νεκρᾷ καὶ ἠρειπωμένῃ καὶ κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον, μὲ τὰς ἀρχαίας ἐνδυμασίας καὶ κατὰ τὰ ἀρχαῖα ἤθη καὶ ἔθιμα, τοῦτο ἦτο πάντως ἰδέα πρωτότυπος καὶ ὡς τοιαύτη ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου ὅλου.

Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας αἱ ἤρεμοι ὁδοὶ τῆς ἀκατοικήτου Πομπηΐας ἔβριθον ἀνθρώπων· μουσικῆς ἦχοι καὶ ᾄσματα πανταχόθεν ἠκούοντο· παραστάσεις ἐλάμβανον χώραν, καὶ ἐν γένει ὁ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν Πομπηΐᾳ εὑρισκόμενος ἐνόμιζεν ὅτι μετεφέρθη εἰς ἐποχὴν ἀρχαίαν, τὴν ἐποχὴν τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων. Τὴν τριήμερον ἑορτὴν διωργάνωσεν ἐπιτροπὴ ἐξ ἀρχαιολόγων, ἔχουσα πρόεδρον τὸν διακεκριμένον διευθυντὴν τοῦ Μουσείου τῆς Νεαπόλεως κύριον Δὲ Πέτρα. Τὰ πάντα ἦσαν λίαν ἐπιμελῶς διευσκευασμένα καὶ εἶχον τὸν ἀρχαῖον τύπον. Τὰ μουσικὰ ὄργανα ἦσαν κατεσκευασμένα κατὰ τὰ ἐν τῷ Μουσείῳ σωζόμενα δείγματα· αἱ στολαὶ ἦσαν πιστῶς ἀντιγεγραμμέναι ἐκ τῶν ἐν Πομπηΐᾳ διατηρουμένων τοιχογραφιῶν· αἱ ἅμαξαι καὶ τὰ ὅπλα εἶχον κατασκευασθῆ κατὰ τὰ ἐν Ῥώμῃ σωζόμενα ἀρχαῖα πρότυπα. Ἐν θέσει μηκέτι ἀνασκαφείσῃ τῆς Πομπηΐας παρεσκευάσθη ἀμφιθέατρον ἀρχαῖον μὲ τὸν ὀβελίσκον ἐν τῷ κέντρῳ, μὲ τοὺς παρακειμένους ναούς, μὲ τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον καὶ τὰ ἐδώλια διὰ τὸν λαόν, ὅστις ὡς γνωστὸν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκείνῃ ἐποχῇ μᾶλλον περὶ θεαμάτων καὶ διασκεδάσεων ἐφρόντιζεν ἢ περὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Αἱ ἑορταὶ ἤρξαντο διὰ τῆς πομπῆς τοῦ αὐτοκράτορος Βεσπασιανοῦ, συγκειμένης ἐξ ὅλων τῶν στοιχείων τῶν ἀποτελούντων τὴν δόξαν τῶν ἀρχαίων πομπῶν — δηλ. τῶν ἐφίππων Πραιτωριανῶν, τῶν γερουσιαστῶν, δημοτικῶν ἀρχόντων, λικτόρων καὶ ἱερέων, τῶν τελευταίων τούτων κομιζόντων ἐν μέσῳ νεφῶν θυμιάματος

εἰκόνας τῆς Ἴσιδος, τοῦ Διονύσου, τῆς Ἀφροδίτης καὶ κολοσσιαῖον ἄγαλμα τοῦ Αὐγούστου. Οἱ ἱερεῖς οὗτοι μὲ τὰς φαλακρὰς των κεφαλὰς καὶ τοὺς γρμνοὺς των βραχίονας, οἱ μάντεις μὲ τοὺς πρασίνους αὐτῶν μανδύας, οἱ μουσικοὶ ἐστεμμένοι δι' ἀνθέων, ὁ αὐτοκράτωρ καθήμενος ἐπὶ δέρματος πάνθηρος καὶ φερόμενος ἐπὶ χρυσοῦ φορείου ὑπὸ ὀκτὼ στιβαρῶν ἀνδρῶν, οἱ γερουσιασταὶ καὶ ὁ ὄχλος τῆς Πομπηΐας — πάντες βαδίζοντες ὅθματι βραδεῖ διὰ τῶν στενῶν τῆς πόλεως ὁδῶν ἐν μέσῳ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων, τῶν αὐλῶν καὶ τῶν τυμπάνων παρίστων θέαμα ἔκτακτον. Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον ὁ αὐτοκράτωρ ἔλαβε θέσιν ἐν τῷ θεωρείῳ καὶ ἔδωκε διὰ τοῦ ῥινομάκτρου του τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως. Τέσσαρες ἅμαξαι εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀμφιθέατρον, καὶ ὁ δρόμος ἤρξατο μετὰ ζέσεως πολλῆς καὶ προθυμίας. Ἐξετελέσθησαν κατόπιν ἱπποδρομίαι καὶ ἀθλητικαὶ παραστάσεις. Εἶτα δὲ ἐγένετο διὰ τῶν ὁδῶν ἡ γαμήλιος πομπή. Ἡ πομπὴ αὕτη ἤρξατο ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Κορνηλίου Ῥούφου ἐν ὁδῷ τῆς Ἀφωνίας, καὶ διηυθύνθη διὰ τῆς Ἀγορᾶς πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν ὁδῷ τοῦ Ἑρμοῦ, ἔνθα εὑρίσκετο ἡ κατοικία τοῦ γαμβροῦ. Τὴν νύμφην συνώδευον συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ μουσικοί, οἵτινες ἔπαιζον ὡς ἐπιθαλάμιον τὴν γαμήλιον ᾠδὴν τοῦ Κατούλλου. Ἡ νύμφη ἐραίνετο δι' ἀνθέων ἀφθόνων.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἐγένετο ἡ παράστασις τῆς νεκρικῆς πομπῆς, ἡ κηδεία καὶ ἡ ταφή. Ἡ πομπὴ αὕτη, μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας παρασταθεῖσα, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας τοῦ Φαύνου, διῆλθεν ἡσύχως διὰ τῆς πόλεως πρὸς τὴν πύλην τοῦ Ἡρακλείου συνοδευομένη ὑπὸ τῶν σοβαρῶν ἤχων τοῦ ἐπικηδείου, ὅπερ συνέταξε διὰ τὴν περίστασιν ὁ μουσουργὸς Ἀλβέρτης, καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθη εἰς τὴν ὁδὸν τὴν λεγομένην τῶν τάφων, ὅπου ἦτο τὸ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον. Τὴν νεκρικὴν ταύτην πομπήν, ἥτις κατὰ τὰς ἐκεῖθεν ἐκθέσεις καὶ περιγραφὰς ἦτο ἡ πασῶν ἐπιτυχεστάτη, παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών.

Τὸ κυριώτερον θέαμα τῆς τρίτης τῶν ἑορτῶν ἡμέρας ἦτο ἀγὼν μονομάχων ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ, ἐν ᾧ παρευρέθη πάλιν ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ τῆς συνοδείας τῶν ἀνωτέρων τοῦ κράτους λειτουργῶν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐγένετο ὁ συνήθης χαιρετισμὸς τοῦ αὐτοκράτορος· Ave, Caesar, morituri te salutant. (Χαῖρε, Καῖσαρ, οἱ μέλλοντες ν' ἀποθάνωσι σὲ χαιρετίζουσιν), καὶ εἶτα ἤρ-

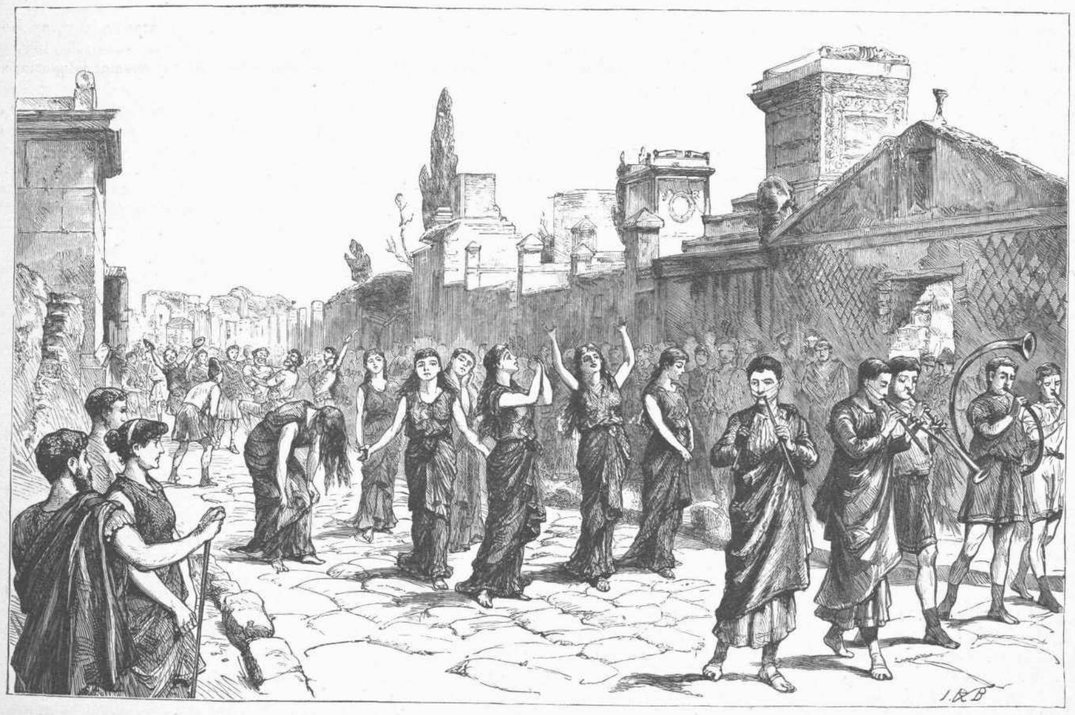

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΕΝ ΠΟΜΠΗΙΑι.

(Ἡ κηδεία.)

ξαντο αἱ μονομαχίαι διὰ ξιφῶν καὶ μαχαιρῶν, ἀσπίδων καὶ δικτύων καὶ τριαινῶν, καθ' ἃς ὁ αὐτοκράτωρ ἐξήσκει τὸ δικαίωμά του τῆς χάριτος ἢ τῆς παύσεως τοῦ ἀγῶνος. Τὰ πρόσωπα τῶν μονομάχων ὑπεκρίνοντο γνωστοὶ ἠθοποιοί, τὰς δὲ μουσικὰς συμφωνίας ἐξετέλουν ἔγκριτοι μουσικοί.

Αἱ ἑορταὶ ἐτελέσθησαν ἐν τάξει καὶ ἀξιοπρεπείᾳ· τὸ οἰκονομικὸν ὅμως ἀποτέλεσμα δὲν ἀντεπεκρίθη εἰς τὰς προσδοκίας, διότι ἐν' ᾧ αἱ δαπάναι ὑπερέβησαν τὰς 125 χιλ. φράγκων, αἱ εἰσπράξεις μόλις εἰς τὸ ἥμισυ αὐτῶν ἀνῆλθον.

ΠΙΚΡΑ Η ΑΛΗΘΕΙΑ.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

Μετάφρασις Σ. Χ. Καγγελάρη.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΠΡΟΣΚΑΘΕΙΣ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς γεῦμα παρὰ τῆς θείας τῆς μελλονύμφου του, γραίας νεανιζούσης ὅμως κυρίας, ἤτις καὶ κατεῖχε παρὰ τῇ ἐρωμένῃ αὐτοῦ θέσιν μητρός, διευθυνόμενος δὲ πρὸς αὐτήν, ἐπρομελέτα ἀποφασιστικῶς ὅτι δὲν θὰ παρεκβῇ τῶν ὁρίων καὶ θὰ προτιμήσῃ τὴν σιωπήν.

Συναντηθεὶς λοιπὸν μετὰ τῆς νεανίδος, ἣν πρὸ πολλοῦ ἠγάπα περιπαθῶς, διῆλθε τὴν ὥραν αἰσίως, κατὰ τὰς μετὰ τῆς θείας συνδιαλέξεις ὅμως παρεξέκλινεν ἐνίοτε τοῦ συνήθους κολακευτικοῦ ἐκείνου ὕφους, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε μετὰ τοσαύτης εὐφραδείας μετεχειρίζετο. Αἱ ἁπλούστεραι περιποιητικαὶ φράσεις ἐπνίγοντο εἰς τὴν σειρὰν τῆς ὁμιλίας του, καὶ φοβούμενος μήπως περιπέσῃ εἰς νέας δυσαρεσκείας περιωρίζετο εἰς ὅλως ἀσημάντους καὶ μηδαμινὰς ὁμιλίας. Ἀλλ' ἡ δύστηνος τύχη ἐξηκολούθει νὰ τὸν τιμωρῇ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ γεύματος, ὅταν ἡ θεία ὕψωσε τὸ ποτήριον συστέλλουσα τὰ χείλη μετ' ἐπιτετηδευμένου χαριεντισμοῦ ἀπετάνθη πρὸς αὐτὸν μὲ τὰς ἀκολούθους λέξεις· Ὦ, ἂν τὰ χρόνια παρήρχοντο καὶ δὲν παρέμενον ἐν ἡμῖν τὰ ἴχνη των, — οὕτος δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ καὶ ἀνέκραξεν·

— Σεῖς, ἀγαπητὴ θεία, δὲν πρέπει νὰ παραπονῆσθε διὰ τὰ χρόνια σας, σεῖς — ἀπεναντίας ξανανειώνεστε, ἤθελε νὰ εἴπῃ, ἀλλὰ πράγματι ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν· γηράσκετε.

Ἡ θεία προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν δυσάρεστον αὐτὴν ἔκφρασιν μὲ προσποιημένον μειδίαμα, συγχρόνως δὲ τὸν ἠρώτησεν· Ὡς πόσων χρόνων μὲ νομίζετε;

Καὶ κάτω τῶν τριάντα, δὲν ἤθελε βεβαίως δυσκολευθῆ νὰ τῆς δώσῃ, ἂν ἦτο τὴν προτεραίαν, — ἄνω τῶν πενήντα, ὡμολόγησε σήμερον.

Ἡ θεία αἰφνιδίως κατελήφθη ὑπὸ δυνατοῦ βηχός, ὁ ὁποῖος καὶ τὴν ἠνάγκασε νὰ ἀποσυρθῇ τῆς τραπέζης.

Ὅλως δὲ δυνανασχετοῦσα ἐπέστρεψε μετ' ὀλίγον ἡ ἀνεψιὰ πρὸς τὸν ἀρραβωνιστικόν της.

— Διατί νὰ λυπήσῃς οὕτω τὴν θείαν καὶ μάλιστα σήμερον;

— Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν γνωρίζω, ἀπεκρίθη ὁ Γένελ — Μήπως δὲν εἶναι εἰσέτι πεντηκοντοῦντες;

— Ἴσως καὶ περισσότερον, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ τῇ κάμῃς λόγον. Τόσον τὴν δυσηρέστησες ὥστε ποτὲ δὲν θὰ σὲ συγχωρήσῃ.

— Δὲν θὰ μὲ συγχωρήσῃς ὅμως σύ; ἐψιθύρισεν ὁ Γένελ, περιπαθῶς σφίγγων τὴν χεῖρά της. Καὶ ἰδοὺ ἐν τῇ ἀπομονώσει ἐκείνῃ ἤρξατο ζωηρὸς διάλογος, οἷος λαμβάνει συνήθως χώραν μεταξὺ τῶν ἐραστῶν. Οὐδὲ ἅπαξ, μάλιστα ἐν καιρῷ τῶν τρυφερωτέρων διαβεβαιώσεων, ἡ γλῶσσα τοῦ Γένελ δὲν ἀντήλλαξε τὸν ἐλάχιστον ἀστεϊσμόν· καίτοι ἡ μνηστή του δὲν ἠξιοῦτο τὸ ἥμισυ τῶν ἀπονεμομένων αὐτῇ ἐπαίνων, ἀλλ' ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ μνηστῆρός της, αὕτη ἀπελάμβανεν ἔτι μεγαλειτέρους· καὶ ὅτι αἱ ἐκ τοῦ πάθους τούτου προερχόμεναι ἐκφράσεις ἀπηγγέλλοντο εἰλικρινῶς, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀναιρέσῃ τις καὶ ἀποκαλέσῃ ψεῦδος. Ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία του δὲν ἐβράδυνε νὰ λήξῃ.

— Ἐὰν ἤξευρον, τὸν διέκοψεν αὕτη εἰς μίαν τῶν ἐγκαρδίων ἐκείνων διαδηλώσεων, ὅτι πραγματικῶς ἐγὼ εἶμαι ἡ πρώτη ἧς ἠράσθης, τὸ ὁποῖον χιλιάκις μοὶ ὡμολόγησες. Εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν! Εἶχές ποτε ἐρωτικὰς σχέσεις μὲ καμμίαν ἄλλην πρὶν γνωρισθῶσμεν;

Οὗτος ἠσθάνθη ἑαυτὸν ὡς ὑπὸ σφοδροῦ παροξυσμοῦ καταβληθέντα, ὥστις καὶ αὐθωρεὶ περιέφλεξε τὸ σῶμά του, μεθ' ὑπερβολικῆς δὲ ἀβρότητος προσεπάθει νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἀπάντησιν, ἀλλ' εἰς μάτην· αὕτη ἐπέμενεν.

— Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀπαντήσῃς εἰς τὴν ἐρώτησίν μου! Ποία ἦτο ἡ πρώτη, ἧς ἠράσθης;

Ἡ ὄψις αὐτοῦ ποτὲ μὲν ἐγίνετο ἐρυθρά, ποτὲ δὲ ὠχρά, ἀλλ' εἰς οὐδὲν εὐάρεστον ἀποτέλεσμα κατέληξεν.

— Ἡ πρώτη καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι . . . μάλιστα δὲν ἀπατῶμαι, προσεῖπεν, — καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀποπλάνησις τῆς ἀληθείας δὲν τῷ ἐπετρέπετο τὴν σήμερον — ἦτο ἡ θυγάτηρ λοχαγοῦ τινος, ἡ μικρὰ Μαίρη. Ὅταν ἐπήγαινεν εἰς τὸ σχολεῖον ἐγὼ ἀνέμενον αὐτὴν καθ' ὁδόν, ὅπως συνομιλήσωμεν, ἤ, ἂν δὲν εὕρισκον εἰς τοῦτο εὐκαιρίαν, τῇ ἐπέδιδον κανὲν γραμματάκι.

— Ἔτσι λοιπόν; αὐτὴ ἦτο ἡ πρώτη; ζωηρῶς πῶς ἀπετάνθη ἡ ἀρραβωνιστική του. Ἀλλὰ ποία ἦτο ἡ δευτέρα;

— Ἡ δευτέρα, ἡ δευτέρα, ἡ ὄψις του ἐνέφαινεν ἀπερίγραπτον ἀπελπισίαν· μὲ τὴν δευτέραν ἐσχετίσθην εἰς τὸ χοροδιδασκαλεῖον, ἡ καϋμένη ἡ Λίζα, ἦτο ξανθὴ καὶ . . .

— Καὶ ἔπειτα;

— Ἔπειτα; οὗτος ἤρχισεν ἤδη μὲ καθησυχαστικώτερον τρόπον· Μία ὡραία θαλαμηπόλος, τὶ εὔμορφον μειδίαμα! . .

— Ναὶ καὶ ἀκόμη ποία; . . .

— Κατόπιν ἡ κόρη τῆς οἰκοδεσποίνης μου.

— Ἔπειτα . . .

— Ἔπειτα μία πολὺ νόστιμος ἐκ τοῦ θεατρικοῦ θιάσου.

— Καὶ ἀκόμη ποία ἄλλη;

— Ἔπειτα σύ, ψυχούλα μου. Καὶ μετὰ βαθέος ἀναστεναγμοῦ ἔκυψε νὰ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρά της.

Αὕτη ἠγέρθη μὲ κατασπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμούς.

— Μήπως ἀστειεύεσθε; Σεῖς πραγματικῶς ἠγαπήσατε ὅλας αὐτὰς τὰς νεανίδας;

— Ναί, ὅλας αὐτὰς ἠγάπησα, ἐπανέλαβεν οὗτος ἀφῃρημένος.

— Καὶ τολμᾶτε νὰ ἐγγίξητε τὴν χεῖρά μου! Ὑπάγετε καὶ μὴ τολμήσετε ἄλλοτε νὰ παρρησιασθεῖτε ἐνώπιόν μου!

Οὗτος ἐδίσταζε νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ αἱ ἐπιτεταμέναι κινήσεις τῶν χειρῶν της ἦσαν τόσον προστακτικαί, ὥστε ἔκριν καλὸν νὰ ἀπέλθῃ.

Ὅλως τεθλιμμένος, μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, ἐκάθητο εἰς τὸ καφενεῖον κρατῶν ἐφημερίδα, ἣν οὔτε κἂν ἐσκέφθη νὰ ἀναγνώσῃ.

Ἡ κληρονομία, ἡ πίστωσις, ὁ γάμος, — ὅλα δυστυχῶς ἐξέλειψαν! ἀξίζει λοιπὸν τὸν κόπον νὰ ζήσῃ τις πλέον;

— Καλὸν νέον ἔτος, ἀκριβέ μοι φίλε! ἀπηυθύνετο αὐτῷ πρὸς αὐτὸν κολακευτικὴ πρόσρησις. Ἐνώπιόν του ἵστατο, χαριέντως μειδιῶν, ὁ κύριος Λών, ὁ γνωστὸς λογοκριτὴς τοῦ θεατρικοῦ θιάσου. — Ἔχω νὰ σᾶς ἀναγγείλω εὐχαρίστους εἰδήσεις, ἐξηκολούθει οὗτος, ἀνέγνωσα τὸ δραμά σας, ὁ μοὶ ἐστάλη πρὸς ἐπίκρισιν. Εἶναι εὐφυῶς γεγραμμένον. Λαμπρὰ συναρμογή, ὑπερβάλλουσα δράσις, ζωηροὶ λόγοι καὶ ἐπιτυχεστάτη ἀνάλυσις· προτίθεμαι νὰ τὸ συστήσω διὰ τὴν προσεχῆ παράστασιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ὁ Γένελ παρετήρει τὸν ἱστάμενον ἔμπροσθέν του, ὡς ὁ καταδικασμένος εἰς θανατικὴν ποινὴν παρατηρεῖ τὸν ἀγγελιοφόρον ὅστις πρόκειται νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ τὴν χάριν. Ἂν ἠδυνατό τις ἐν τῇ κρισίμῳ ἐκείνῃ στιγμῇ, νὰ σώσῃ αὐτόν, οὗτος κυρίως ἦτο ὁ Λών. Ἐὰν τὸ δραμά του παρασταθῇ καὶ ἐπιδοκιμασθῇ, — ὑπάρχει ἀκόμη ἐλπίς. Καθ' ὅτι τὸν στέφανον δόξης ἀποκτήσαντα, βεβαίως καὶ ἡ ἀρραβωνιστική του δὲν θὰ ἀπαξιώσῃ, τὰ οἰκονομικά του πάραυτα θὰ βελτιωθῶσι καὶ θὰ ἴδωσι εἰς κατάστασιν νὰ ἀποδείξῃ τῷ θείῳ, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκη ν' ἀναμένῃ τὸν θάνατόν του.

— Νομίζω μάλιστα ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἔναρξιν τῶν προγυμνάσεων, ὅπως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος παρασταθῇ. Ἐν τούτοις, ἤθελον νὰ σᾶς ἐρωτήσω, ἂν ἐλάβετε τὰ ποιήματά μου! Δὲν εἰξεύρω ὅμως ἂν εἴχετε καὶ καιρὸν νὰ τὰ ἐπιθεωρήσητε;

— Ναί, ναί, καὶ μετὰ δυσκολίας προέβαινεν εἰς τὸ ζητούμενον, σκεπτόμενος, ὅτι ἐκ νέου ἐγγίζει ἡ κρίσμος στιγμή· μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μείνω περιπλέον. Ἔχω κατεπείγουσαν ὑπόθεσιν νὰ ὑπάγω εἰς . . .

— Λάβετε τὴν καλοσύνην περιμείνατε ἀκόμη στιγμάς τινας. Καὶ ὁ λογοκριτὴς ἐμπόδισε τὸν Γένελ κρατήσας αὐτὸν διὰ τῆς χειρός. — Εἰπέτε μοι σᾶς παρακαλῶ τὴν ἰδέαν σας, ἀλλὰ τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν, καὶ ἐστὲ βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μοὶ κακοφανῆ. Πῶς εὑρίσκετε τὰ ποιήματά μου;

Ὁ Γένελ δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἀντιστῇ τῷ πεπρωμένῳ.

— Νομίζω, προσέθεσεν, ὅτι ἡ ποίησίς σας εἶναι μία ἐκ τῶν ἀνεπιτυχεστάτων, ἃς ἔτυχόν ποτε ν' ἀναγνώσω. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ἄξιον ἀπορίας, ἄνθρωπος μὲ τοιαῦτας γνώσεις, ὡς ὑμεῖς, νὰ χρονοτριβῇ καταγινόμενος εἰς τοιαῦτα μηδαμινὰ πράγματα, — ἐκτὸς τούτου, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναί τις τόσον καυχηματίας ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ, ὅτι τοιαῦτα ἔργα εἰσὶν ἀνάξια πάσης ἐπικρίσεως. Λάθη εἰς τὸν ρυθμόν, λάθη εἰς τὸ μέτρον . . .

— Ἀρκεῖ ἀκριβέ μου φίλε, εἶναι περιττὸν νὰ ἐξακολουθήσητε. Ἡ ἐπίκρισίς σας, καθὼς βλέπω, εἶναι αὐστηρά, ἴσως καὶ καθ' ὑπερβολὴν αὐστηρά, ἀλλ' ἐγὼ ποσῶς δὲν ἀγανακτῶ ἀπέναντι τῆς ἀληθείας· καὶ σᾶς εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ δὲν σᾶς ἐτελείωσα, ναί ἤθελον νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἐν καιρῷ τοῦ χειμῶνος δυσκόλως θὰ συνηθῶμεν νὰ θέσωμεν εἰς μελέτην τὸ δραμά σας, τοσούτῳ μᾶλλον, καθότι θεωρεῖται πολὺ σπουδαῖον, καὶ ὁ κόσμος τὴν σήμερον εὐχαριστεῖται νὰ θεᾶται εὐθύμους παραστάσεις. Ἴσως, θελήσετε νὰ μεταποιήσητε αὐτό, καὶ τότε ἴσως, μετὰ ἕνα, δύο ἔτη παρασταθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ὁ λογοκριτὴς ἀπῆλθεν.

— Καὶ αὐτὸ ἀκόμη ἔλειπεν, ἐψιθύρισεν ὁ Γένελ, παρακολουθῶν διὰ τοῦ βλέμματος τὸν ἀπερχόμενον φίλον του, μετ' οὗ πολὺ ὅμως τεθορυβημένος ἐξῆλθε τοῦ καφενείου καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν κατοικίαν του. Εἰσελθὼν εἰς τὸν σκοτεινόν, ψυχρὸν καὶ ἀδιακόσμητον κοιτῶνά του, χωρὶς νὰ ἐκδυθῇ, μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης, ὥστε αὕτη σύσσωμος ἐσείσθη.

Αὐτὸς παραχρῆμα ἠγέρθη. Τί εἶναι αὐτό;

Διά τινος θυρίδος τοῦ παραθύρου εἰσέδυεν ἡ ῥοδοδάκτυλος αὐγή, πλησίον δὲ τῆς κλίνης του, ἵστατο ἡ παλαιὰ αὐτοῦ μαγείρισσα· τὸ ῥυτιδωμένον αὐτῆς πρόσωπον ἐφώτιζεν ἡλιακὴ ἀκτὶς καὶ προσαγορεύουσα τῷ προσέφερεν συγχρόνως τὸν καφέν.

— Καλή σας πρωτοχρονιά, ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ πᾶνε αἱ δουλειαί σας καλὰ καὶ εὐτυχημένα, γιὰ νὰ ζήσω καὶ ἐγὼ ἡ κακομοίρα μαζύ σας!

Ὁ Γένελ ὅλως τεθορυβημένος ἐστάθη εἰς τοὺς πόδας. — Τί λέγεις; Μήπως σήμερον εἶναι πρώτη τοῦ ἔτους;

— Μάλιστα, καὶ δὲν τὸ ξέρετε; Καλὰ ἐκοιμηθήκετε ἀπόψε;

Ὁ Γένελ ἐπλησίασε πρὸς τὸ παράθυρον. Ἡ ὁδὸς ἔβριθεν ἑορτασίμως ἐνδεδυμένων ἀνθρώπων, ἀντήχει παυδήμως ἡ κωδωνοκρουσία, ἀπέναντι, ὑπὸ τὸ προπύλαιον, ἵστατο ὁ οἰκοδεσπότης αὐτοῦ καὶ χαριέντως τὸν ἐχαιρέτα. Εἰς ἔτη πολλὰ! εὐτυχὲς νέον ἔτος!

Καὶ ἔτσι λοιπόν, σήμερον πραγματικῶς εἶναι — Πρωτοχρονιά! Ὁ Γένελ ἔσπευσε πρὸς τὴν γηραιὰν μαγείρισσάν του καὶ ὦ τοῦ θαύματος! — τοῦτο αὕτη διηγεῖτο μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν της — ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς αὐτὴν καὶ γλυκὰ γλυκὰ κατεῤῥίλησε τὰς ῥυτιδωμένας αὐτῆς παρειάς.

— Καὶ τὸ νέον ἔτος! Καὶ ἡ κληρονομιά! καὶ ἡ ἀρραβωνιστική — ὅλα ἔμεινον ἀνέπαφα! Ἐγὼ οὐδένα προσέβαλον! Εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ παρεκτρέπωμαι καὶ μὲ τὴν Ἀλήθειαν ὀλίγας σχέσεις θὰ ἔχω, θὰ λαλῶ δὲ ὅ,τι εὑρίσκω εὔλογον. Ὦ, εἶμαι τῇ ἀληθείᾳ ὁ εὐτυχέστερος τῶν θνητῶν! Ναί, καὶ ἀπὸ σήμερον δὲν θὰ σὲ λησμονήσω, μικρόν μου Ψεῦδος!

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞ. ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΟΥ ΣΟΥΔΑΝ ΤΖΑΦΕΡΠΑΣΑ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ ΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1868.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Συνέχεια.)

ΕΝΤΟΣ δὲ τῆς πεδιάδος σώζονται δύο ἀγάλματα μονόλιθα, τὰ ὁποῖα ἐξ ἀποστάσεως μιᾶς ὥρας διακρίνονται εἰς μέγα ὕψος· ὑπήγαμεν πλησίον· παριστάνουν δύο καθημένους ἐπὶ καθίσματος ἔχοντας τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ πλησίον αὐτῶν ἵστανται δύο ἕτεροι εἰς ἑκάστου τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἄνδρες ἐκ τοῦ ἰδίου λίθου λελαξευμένοι καὶ προσκεκολλημένοι εἰς τοὺς μεγάλους ἀνδριάντας. Καταπλήττει τὸν ἄνθρωπον ἡ θέα τῶν λιθίνων τούτων γιγάντων. Ὑπὸ τὴν σκιὰν δὲ τοῦ ἑνὸς ἐστρώσαμεν τάπητα, ἐφ' οὗ καθίσαντες ἐφάγαμεν σῖτον χλωρὸν ἐν τοῖς στάχεσι πεπυρωμένον.

Ἀλλὰ τὰ ἐκπληκτικώτερα εἶνε κατωτέρω. Περιεπατήσαμεν τὴν κοιλάδα τῆς σειρᾶς τοῦ Λιβυκοῦ ὄρους τῆς παλαιᾶς Νεκροπόλεως ἐπὶ μίαν ὥραν ἐπὶ ὁδοῦ ὁμαλῆς καὶ τεχνητῆς, διότι ἐχρησίμευεν εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν ἐκ τῶν ὀρέων τούτων κοπτομένων λίθων. Τὸ ὕψος τῶν ἀρκεῖ, ἂν καὶ ὁ ἥλιος λαμπρὸς ἀλλ' ἧτον ἡ 4 π. μ. Τὰ ὄρη ταῦτα κατὰ τὴν πορείαν μας παρίστατον θέσεις τοπογραφικάς, κρημνώδεις καὶ ἀγρίας ὄψεως. Ἀφιππεύσαντες δὲ ἐντὸς τῆς κοιλάδος κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους ὡδηγήθημεν εἰς μίαν θύραν τετράγωνον λελαξευμένην ἐντὸς τοῦ ὄρους, τὸ ὁποῖον φαίνεται μονόλιθον. Ἐκεῖθεν κατέβημεν κλίμακα λιθίνην πολλῶν βαθμίδων καὶ μετὰ ταύτην ἑτέραν ὁμοίαν εἰς βάθος 20 ποδῶν. Τότε μᾶς παρουσιάσθη εἰς θάλαμος πλήρης ἀναγλύφων καὶ ἱερογλύφων κεχρωματισμένων, περὶ αὐτὸν δὲ ἐφάνησαν ἕτερα δωμάτια ἐπίσης πλήρη ἀναγλύφων κεχρωματισμένων. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ διπλῆ σειρὰ κιόνων ὀρθοστατούντων καὶ φαινομένων, ὅτι κρατοῦσι τὸν θόλον, πλὴν ἦτο λελαξευμένοι ἐκ τοῦ ἰδίου λίθου. Μετὰ ταῦτα εἰσήλθομεν εἰς ὅμοιον θάλαμον ἐκτεταμένον μὲ κίονας καὶ δωμάτια περὶ αὐτὸν πολλὰ τὸν ἀριθμόν. Ἐκεῖ μᾶς παρουσιάσθη ἄλλη κλίμαξ λιθίνη ἥτις μᾶς ὡδήγησεν εἰς ἕτερον ὑπόγειον περιέχον θαλάμους καὶ δωμάτια, ὡς τὸ ἀνωτέρω. Καὶ τέλος πάντων μέγαρα καὶ παλάτια, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν θαλάμων καὶ δωματίων καὶ κιόνων εἶνε ἄπειρος. Ἐκεῖ βλέπει τις σαρκοφάγον περιέχοντα τὸν νεκρὸν τοῦ κατασκευάσαντος τὰ ὑπόγεια ταῦτα βασίλεια βασιλέως καὶ οὗ τὸ σῶμα ἐκλάπη πρὸ χρόνων ἀγνώστων. Περὶ δὲ τὸ τεῖχος εἶνε ἀνάγλυφα κεχρωματισμένα φυλάττοντα εἰσέτι ζωηρῶς τοὺς χρωματισμοὺς των, παριστάνοντα δὲ τὰς διαφόρους θεότητας, τὴν δυναστείαν τοῦ Φαραὼ τοῦ οἰκοδομήσαντος ταῦτα μετὰ τῆς οἰκογενείας του, τοὺς διαφόρους πολέμους, οὓς ἔκαμεν, τὴν γέννησιν αὐτοῦ καὶ ὅλης τῆς οἰκογενείας του, τὰ ἔργα καὶ παιγνίδια τῶν τέκνων του, τὰ πλοιάρια των καθὼς καὶ πᾶν χειροτέχνημα, μηχανὴν καὶ τέχνην τοῦ αἰγυπτιακοῦ λαοῦ, ἐξ ὧν ῥυσθήσαν βεβαίως οἱ Ἕλληνες καὶ κατόπιν οἱ Εὐρωπαῖοι πολλὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας.

Εἰς τρία τοιαῦτα ὑπόγεια βασίλεια εἰσήλθομεν καὶ περιηγήθημεν, οὐχὶ ὅμως ὅλα τὰ μέρη των, διότι διὰ νὰ περιέλθῃ τις ὅλας τὰς κρύπτας των, πρέπει νὰ καταγίνηται μίαν ἡμέραν ὁλόκληρον εἰς ἕκαστον. Πρὸς δὲ λέγεται ὅτι ὑπάρχουν ἐντὸς αὐτῶν καὶ ἕτερα βασίλεια, τὰ ὁποῖα εἶνε μυστηριώδη καὶ κρύπτονται εἰς τοὺς βυθοὺς τῆς γῆς. Ὅπου ἐντὸς αὐτῶν κάμῃ τις ἀνασκαφὰς εὑρίσκει καὶ ὁπὰς καὶ δωμάτια πρὸς δὲ σώματα ἐντὸς σαρκοφάγων κλπ. Οἱ μέχρι σήμερον εὑρεθέντες ὑπόγειοι τάφοι ἀριθμοῦνται περὶ τοὺς 32 δηλ. τὰ ὑπόγεια βασίλεια τῶν μεγαλεπηβόλων ἐκείνων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, ὧν τὰ ἔργα διαμενοῦσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Εἷς ἄραψ συγγραφεὺς λέγει, ὅτι "τὰ μνημεῖα ἐφοβήθησαν τὸν χρόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος ἐφοβήθη τὰ μνημεῖα τῆς Αἰγύπτου". Σειρὰ δρέων εἶνε πλήρης τάφων, ὅπου γίνονται ἀνασκαφαὶ μερικαὶ καὶ οἱ κάτοικοι φελλάχοι ἔχουν πλήρεις τὰς οἰκίας των ἀπὸ μουμίας καὶ λοιπὰς ἀρχαιότητας. Ἅμα δὲ ἰδοῦν ξένον περιηγητὴν φορτώνονται κεραλάς, πόδας, χεῖρας καὶ ἕτερα τεμάχια ἀνθρωπίνων σωμάτων καθὼς καὶ διάφορα νομίσματα καὶ μικρὰ εἴδωλα, τὰ ὁποῖα πωλοῦν καὶ πάντοτε ζητοῦν λίρας διὰ κάθε τεμάχιον καὶ ἐπὶ τέλους τὰ πωλοῦν εἰς μικρὰς τιμάς. Ἐπλησίαζε λοιπὸν ἡ μεσημβρία, ὅτε πλέον εἴχομεν ἀποκάμει ἀναβαίνοντες καὶ καταβαίνοντες κλίμακας καὶ περιερχόμενοι τὰς κατα-χθονίους κατοικίας τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἐχρησίμευσαν καὶ ὡς καταφύγια κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς διαφόρους ἁγίους καὶ ὁσίους ἄνδρας.

Ἡ Πασᾶς διέταξε ν' ἀναχωρήσωμεν· ἱππεύσαντες κατέβημεν τὸ πρῶτον ὄρος καὶ εἰς τὴν σκιὰν ὑψικόμου καὶ ἀποτόμου ὄρους ἐκαθίσαμεν ἐπὶ τάπητος, ὅπου λιτὸν γεῦμα ἑτοιμάσθη ἐξ ᾠῶν, τυροῦ, ἐλαιῶν, κτλ.

Ἀξιοσημείωτος ἡ ἡμέρα αὕτη τῶν Βαΐων, ὡς καὶ ἡ ὥρα τοῦ γεύματος· διὸ καὶ λαβὼν μικρὸν λίθον ἔγραψα διὰ μολυβδοκονδύλου τὸ ἀξιομνημόνευτον ἐκεῖνο γεῦμα, γινόμενον ὑπὸ τὴν ὄψιν τῶν ἡμιθέων τῆς ἀνθρωπότητος, τῶν κραταιῶν ἐκείνων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, οἵτινες βεβαίως ἐλέμμα ἀγανακτήσεως ἔρριψαν ἐφ' ἡμῶν διὰ τὴν καταπάτησιν τῶν ἱερῶν των. Τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως ἠτένισα μετὰ σεβασμοῦ εἰς τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἔρριψα πικρὸν δάκρυ ἐπὶ τοὺς τάφους τῶν ἡρώων ἐκείνων, θρηνήσας τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἀγανακτήσας κατὰ τοῦ χρόνου, τοῦ τὰ πάντα δαμάζοντος. Ἐκεῖθεν δ' ἐπιστρέψαντες ἤλθομεν εἰς ἄλλην περιοχὴν κτιρίων ἀρχαίων, τῶν πλείστων κατηβαρισμένων, πλὴν ἐπίσης ἀξιομνημονεύτων ὡς τὰ πρῶτα, καὶ ἐκεῖθεν διηνθύνθημεν εἰς τὴν προμνημονευθεῖσαν πεδιάδα, ὅπου ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν προαναφερομένων πελωρίων εἰδώλων ἐφάγομεν σῖτον χλωρὸν πεπυρωμένον. Ὁ καύσων κατήντα ὑπερβολικός.

Φθάσαντες εἰς τὴν ὄχθην ἐπεβιβάσθημεν εἰς λέμβους καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀνατολικὴν ὄχθην, εἰς Λουξὸρ ὅπου τὸ ἀτμόπλοιον ἠγκυροβόλει. Δὲν δύναμαι εἰμὴ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ν' ἀναφέρω τὸ εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον ταξείδιόν μου, ὁμολογῶν χάριτας εἰς τὸν ἐξοχώτατον Τζαφὲρ πασᾶν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐλευθεριότης καὶ ἡ εὐγένεια εἶνε ἀπαράμιλλος.

Τὸ ἑσπέρας συνεδειπνήσαμεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἔχοντες συνδαιτυμόνα καὶ τὸν ἀναφερόμενον γενικὸν πρόξενον Μουσταφᾶ, ὁμιλοῦντα τὴν γαλλικήν, ἀγγλικήν, ἰταλικὴν καὶ ἀραβικὴν ὡς καὶ τὴν τουρκικὴν ὀλίγον. Ἦτο σχεδὸν πλέον ἢ πεντηκοντούτης, τὴν γενειάδα μικράν, σχεδὸν λευκήν, τὴν δὲ μύτην εἰς τὰ ἔμπροσθεν ὀλίγον βεβλαμμένην ὡς φαλιδισμένην, καὶ χωλὸς τὸν ἕνα πόδα συγχρόνως. Ἦτον ὅμως πολύγλωσσος καὶ πνευματώδης καὶ χρησιμεύων πάντοτε πρὸ 30 ἐτῶν ὡς ὁδηγὸς καὶ διερμηνεὺς τῶν κατὰ καιροὺς διαβαινόντων ἐκεῖθεν περιηγητῶν Ἄγγλων· τὸν ἐμισθοδότει δὲ ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις συστάσει τῶν περιηγητῶν καὶ ἔχει καὶ τὸν τίτλον ὑποπροξένου μὲ 100 λίρας κατ' ἔτος. Τὸ παράδειγμα τῶν ἄγγλων ἐμιμήθη ἡ γαλλικὴ καὶ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις, ἄνευ ὅμως μισθοῦ.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἐξῆλθομεν μετὰ τοῦ Κ. Σπύρα καί τινος ἑτέρου βασίου νέου ὁμιλοῦντος τὴν Ἀραβικὴν διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ μᾶλλον πρὸς περιέργειαν νὰ ἴδωμεν τὴν κοπτικὴν ἐκκλησίαν, διότι ἑλληνικὴ δὲν ὑπάρχει. Εἰσήλθομεν ἐντὸς πλινθίνου οἰκοδομήματος, ἔχοντος σχῆμα τρισυποστάτου ἐκκλησίας, διάφορα δὲ διαμοιράσματα ἐκ κιγκλίδων ξυλίνων καὶ τὸ ἱερὸν μὲ μίαν θύραν διὰ τάπητος καλυπτομένην. Τρεῖς εἰκόνες ἦσαν ἐπὶ τοῦ χωρίσματος τοῦ ἁγίου βήματος. Ἐκεῖ ἔβλεπέ τις τάπητας πενιχροὺς κατὰ γῆς, ἐκεῖ ἡμίγυμνά τινα ὄντα ἐξηπλωμένα, ἄλλα δὲ κύπτοντα ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τέλος πάντων ἡ ἄποψις αὕτη μοὶ ἔκαμε κακὴν ἐντύπωσιν. Ἡ

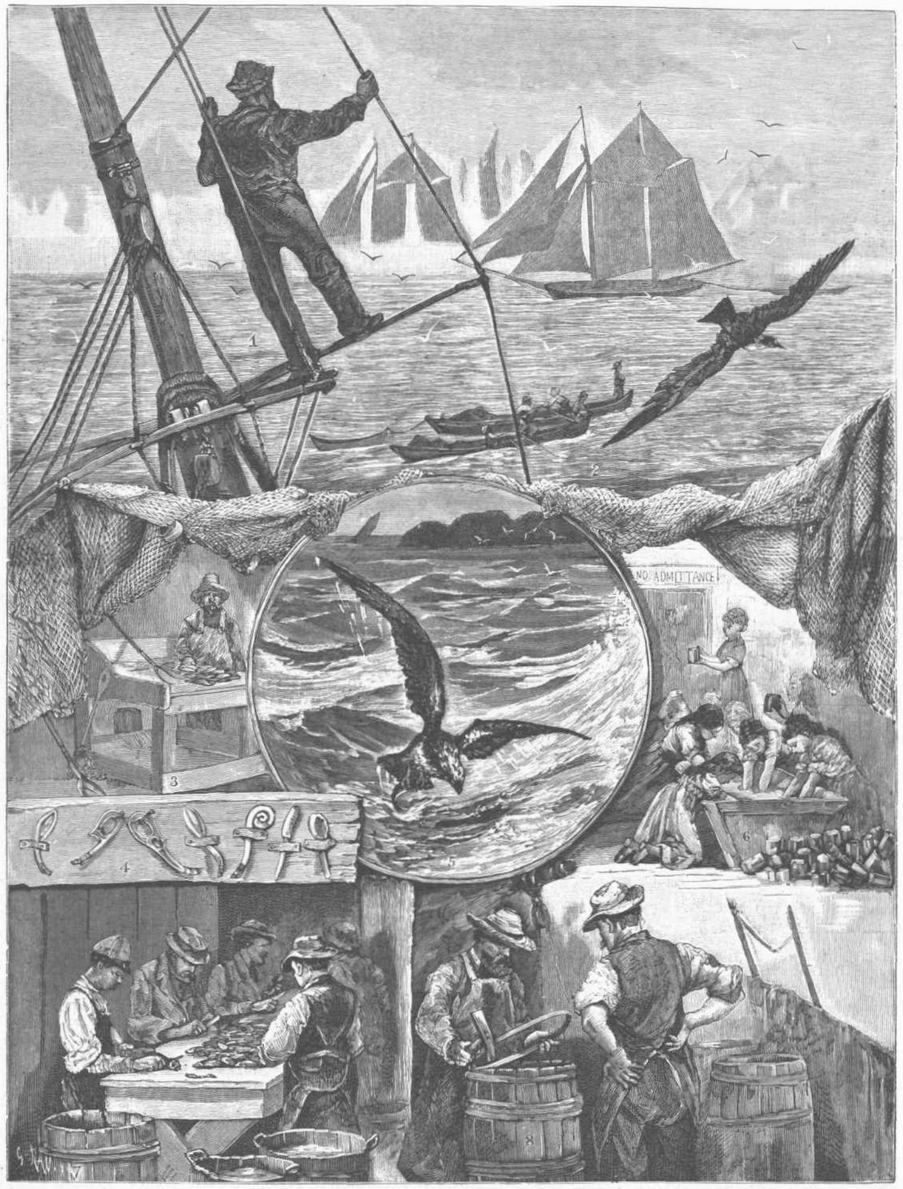

Η ΑΛΙΕΙΑ ΤΩΝ ΣΚΟΜΒΡΩΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗι.

Ο ΚΑΜΒΥΣΗΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩι.

βλέμμα μου ἄνωθεν ἕως κάτω καὶ μὲ ἀπορίαν μου παρετήρησα, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος πρωτοσύγγελος ἦτον ἀνοπόδητος. Ἤρχισα λοιπὸν νὰ τὸν ἐρωτῶ περὶ διαφόρων πραγμάτων καὶ ἅμα ἤκουσεν, ὅτι εἴμεθα Γραικοί, ηὐχαριστήθη μεγάλως, καὶ τὸν εἴπομεν διὰ τί δὲν ἐνοῦνται μεθ' ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν διαφέρομεν ἀπὸ αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν. Οὗτος μᾶς ἀπήντησεν, ὅτι μὲ μεγάλην μας εὐχαρίστησιν ἠθέλομεν δεχθῆ ἱερεῖς γραικοὺς εἰς τὰς ἐκκλησίας μας, ἀρκεῖ νὰ γνωρίζουν μόνον τὴν ἀραβικὴν καὶ ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐζητήσαμεν τὴν ἕνωσιν, ἀλλ' ὅτι οἱ Γραικοὶ δὲν συγκατετέθησαν. Σημειώσατε ὅμως ὅτι ἦτο σκότος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διότι ἀμυδρὸν φῶς κηρίου ἐφώτιζε τὸν ναόν. Τότε ὁ πρωτοσύγγελος ἔλαβεν ἓν μικρὸν κηρίον εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὸ ἤναψε, κρατῶν τοῦτο ἀνημμένον· μοὶ προσέφερε μίαν καθέκλαν διὰ νὰ καθίσω, οὗτος δὲ ἐκάθησε σταυροπόδι κατὰ γῆς· ἀλλ' ὁ ἡμέτερος ἐκεῖνος ὄχλος συσπειρωθεὶς πέριξ, ἡμῶν μᾶς κατεστενοχώρησε καὶ ἀτυχῶς σβύνεται καὶ τὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἱερέως κηρίον. Φαντασθῆτε λοιπὸν ὅτι ἐμείναμεν ἐν τῷ σκότει καὶ ἐλησμονήσαμεν, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐντὸς ναοῦ τοῦ Ὑψίστου. Παρεμέρισε λοιπὸν τὸν ὄχλον μετ' ὀργῆς ὁ ἀνυπόδητος ἐκεῖνος ἅγιος πρωτοσύγγελος καὶ ἤναψε πάλιν τὸ κηρίον. Ἐζήτησα νὰ ἴδω κανὲν βιβλίον ἐκκλησιαστικόν. Τότε μοι ἔφεραν τὸ κατ' αὐτοὺς εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο τυπωμένον καὶ εἶχε τὰ γράμματα ἑλληνικά. Τὰ γράμματα ταῦτα ὡμοίαζον τὰ παλαιὰ χειρόγραφα τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας μας. Δύναταί τις ἐπομένως ν' ἀναγνώσῃ τὰς λέξεις ὡς ἑλληνικάς, ἂν ὄχι εὐχερῶς, ἐκεῖνοι ὅμως τὰ ἀναγινώσκουν εἰς τὴν φωνὴν τῆς γλώσσης των.

Φαίνεται, ὅτι οἱ Κόπται ὡς ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων διετήρουν τὴν ἱερογλυφικὴν γραφὴν των μέχρι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Κατὰ τὴν τρίτην δὲ ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. παρεδέχθησαν γραφὴν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων μετασχηματισθεῖσαν. Παρεκάλεσα ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκείνου καί μοι ἔγραψεν ὀλίγας λέξεις ὡς καὶ τὸ ὄνομά του ὁ Πρωτοσύγγελος, τὸν ὁποῖον ἠρώτησα ἂν ὑπάρχουν ἔντυπα τὰ βιβλία ἐκεῖνα. Οὗτος δὲ μοὶ εἶπεν, ὅτι ὅλα εἶνε χειρόγραφα καὶ τὰ βιβλία μας χειρογράφως διατηροῦνται. Τὰ γράμματα ταῦτα ὁμοιάζουν τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ κεφαλαιώδη γεγλυμμένα ἐπὶ τῶν πετρῶν, ἐξ ὧν πολλὰ δὲν ἀναγινώσκονται καθ' ἡμᾶς.

Ἄνωθεν τῆς θύρας τοῦ ἱεροῦ ἀναγινώσκεται ἐπιγραφὴ ἑλληνικὴ "Ἅγιον πνεῦμα" καὶ τινα ἄλλα τὰ ὁποῖα δὲν διακρίνονται, καὶ ἡ τοιαύτη ἐπιγραφὴ εἶνε καὶ εἰς ἀραβικὴν καὶ εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Ἐν τούτοις θελήσαντες ν' ἀναχωρήσωμεν μᾶς ἐβίασεν ὁ πρωτοσύγγελος νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν ἀρχιερέα. Ἐξελθόντες τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας ἐντὸς τῆς ἰδίας αὐλῆς ὡδηγήθημεν εἰς οἰκίαν πλίνθινον, ἀνέβημεν κλίμακα λιθίνην, ἥτις μᾶς ἔφερεν εἰς ὑπαίθριον στέγην ἐκ πλακῶν. Ἐκεῖθεν ὡδηγήθημεν εἰς εὐτελῆ θάλαμον. Ἅμα εἰσήλθομεν ἔμπροσθεν τῆς θύρας ἐπί τινος ξυλίνου ἀνακλίντρου ἐστρωμένου διὰ ταπήτων ἐκάθητο ἡ Πανιερότης του κλίνων πρὸς τὸ προσκεφάλαιον τὴν ἀριστερὰν πλευράν. Ἅμα εἰσήλθομεν τῷ ἠσπάσθημεν τὴν χεῖρα καὶ ἔπειτα μᾶς προσεφέρθησαν καθίσματα καὶ ἐκαθίσαμεν περὶ τὸ ἀνάκλιντρον. Ἁπλοῦν φανάριον ἐξ ἑνὸς κηρίου ἐφώτιζε τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἕτερον ἔπιπλον, μὰ τὴν ἀλήθειαν, περιεῖχεν, ἂν καὶ δὲν εἶχεν ἀρκετὸν φῶς ὥστε νὰ παρατηρήσω καλῶς κατὰ τὴν συνήθειάν μου. Χάρις ὅμως καὶ εἰς τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς Σελήνης, ὅπερ ἀκωλύτως εἰσεχώρει ἐκ τῆς στέγης οὔσης κεκαλυμμένης ἀραιῶς ἐκ φύλλων ζακχαροκαλάμου ἐβλεπόμεθα ἀρκούντως. Τοῦτο δὲν εἶνε ὑπερβολή μου, διότι ἐδῶ ὀλίγον φροντίζουν διὰ στέγην ὅπου ἡ βροχὴ σχεδὸν οὐδέποτε ἐπισκέπεται τὴν ἄνω Αἴγυπτον. Τοὐλάχιστον ὅσους ἠρώτησα, δὲν ἐνθυμοῦνται βροχήν. Ὑπὸ τὴν φυλλοσκεπῆ ἐκείνην πενιχρὰν οἰκίαν διῆτᾶτο ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῷ ὄντι διάδοχος τοῦ ἀνεστίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τέλος πάντων τῷ ἐξεῤῥάσαμεν τὴν εὐχαρίστησίν μας διὰ τὴν γνωριμίαν του καὶ συγχρόνως ὡς ἀδελφοὶ θρησκευτικοὶ ηὐχήθημεν καὶ τὴν ἕνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν μας. Ἐπὶ μίαν ὥραν συνωμιλοῦμεν μετὰ τοῦ Ἱεράρχου τούτου ὅστις ἦτον ἄνθρωπος μὲ περιωρισμένας γνώσεις· ἐπιθυμῶν ὅμως τὴν ἕνωσιν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς (Γιουνὰν κατ' αὐτόν) ἐκκλησίας καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ῥωμαϊκῆς. Αὐτόχρημα δὲ τοὺς Ἕλληνας ὠνόμαζε Ἰουνὰν καὶ οὐχὶ ῥωμαίους (ὁρούμ), ῥωμαίους ἐννοῶν τοὺς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πάπα. Καὶ ἐννοῶν, ὅτι οἱ καθ' αὐτὸ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες εἶνε οἱ ἐλεύθεροι, διὰ τοὺς ὁποίους εἶχεν, ὡς ἐφαίνετο, καλὴν ἰδέαν. Ἀμυδρὰν ἰδέαν εἶχε περὶ Κρήτης, ἐγνώριζεν ὅμως τὴν σκηνὴν τοῦ ἱεροῦ Ἀρκαδίου καὶ ἐθαύμαζε τὴν αὐτοπάρνησιν τοῦ Ἡγουμένου τοῦ θέσαντος τὸ πῦρ τῆς καταστροφῆς.

Τέλος δὲ τοῦ ἐζητήσαμεν τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεώς μας· οὗτος δὲ μᾶς παρεκάλει νὰ καθίσωμεν νὰ κοιμηθῶμεν ἐκεῖ. Ἐπειδὴ ἐπεμέναμεν δέταξε νὰ μᾶς συνοδεύσῃ φανάριον καὶ παρακαλῶν ἡμᾶς, ὅταν ἐπιστρέψωμεν νὰ μᾶς ξενίσῃ καὶ καταλύσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ ἀναφερόμενος πρωτοσύγγελος μᾶς ἔκαμεν ἐγκάρδιον ὁποδοχήν.

Τὴν τετάρτην ὥραν τῆς νυκτὸς εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον. Κατακλιθεὶς δὲ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἡσυχάσω ἀναλογιζόμενος τὴν ὀλιγωρίαν τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, ἥτις ὀλίγον ἂν ἐφρόντιζε καὶ ἐπεμελεῖτο, οὐ μόνον τοὺς Κόπτας ἤθελεν ἔχει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν της, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἀβυσσινούς. Ἀμφότερα τὰ ἔθνη αὐθορμήτως ἐζήτησαν κατὰ καιροὺς τὴν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἕνωσίν των, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀείποτε σπαραττούσης τὴν ἐν λόγῳ ἐκκλησίαν διχονοίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφυομένων σκανδάλων διὰ τὴν ἀνικανότητα τοῦ κλήρου, δὲν κατωρθώθη τὸ πρᾶγμα μέχρι τοῦδε, ἐν ᾧ οἱ Εὐρωπαῖοι πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου ἑκατομμύρια λιρῶν καὶ χιλιάδας ἀνδρῶν θυσιάζουσιν. Εἴθε σωφρονισθῶμεν, ὦ Ἕλληνες!

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΑΛΙΕΙΑ ΤΩΝ ΣΚΟΜΒΡΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 24.)

Εἰς τὸ γένος τῶν σκόμβρων ἀνήκουσιν ἰχθῦς μεγάλοι, ὡς ὁ τόνος, ὧν ἡ ἁλιεία πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἐπικερδὴς κατέστη ἐπιχείρησις. Ἰδίως ὅμως οἱ κοινοὶ σκόμβροι διὰ πολλὰς χώρας εἶναι προϊὸν πολύτιμον δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἁλιείαν τῶν ῥεγκῶν ἢ μαινίδων. Ὁ κοινὸς σκόμβρος ἔχει μῆκος 30 μέχρι 50 ἑκατοστομέτρων, ἔχει τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος βαθὺ κυανοῦν, τὸ δὲ κάτω ἀργυρόλευκον· εὑρίσκεται ἐν μεγάλαις ἀγέλαις καὶ κατ' ἔτος ἐν ὡρισμένῃ ἐποχῇ μεταβαίνει ἀπὸ τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης πρὸς τὴν παραλίαν, ἵνα ἀποθέσῃ τὰ ᾠά, ὡς τοῦτο ποιοῦσι καὶ ἄλλα εἴδη ἰχθύων. Ἡ ἐμφάνισις τῶν σκόμβρων παρὰ τὰς ἀκτὰς μεγάλην προξενεῖ κίνησιν εἰς τὰ ὑπὸ ἁλιέων κατοικούμενα χωρία, καὶ ἑκατοντάδες λέμβων ἐκπλέουσιν ὅπως ἐνεργήσωσι τὴν ἁλιείαν. Μόνον ἐν Νορβηγίᾳ ἐκστρατεύουσι κατ' ἔτος περὶ τὰς τέσσαρας χιλιάδας ἁλιέων καὶ ἁλιεύουσι κατὰ μέσον βορ μέχρι 35 ἑκατομμυρίων σκόμβρων ἐτησίως, ἀξίας πέντε ὅλων ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀγγλικάς, γαλλικὰς καὶ γερμανικὰς ἀκτὰς ἡ ἁλιεία τῶν σκόμβρων δραστηρίως ἐνεργεῖται, ἐσχάτως δὲ καὶ εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν λίαν ἐπιτυχῶς ἀνεπτύχθη. Ἡ εἰκὼν ἡμῶν παριστᾷ τὴν ἁλιείαν τῶν σκόμβρων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαίνῃ τῆς Ἀμερικῆς, ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Βοῦθ, τῷ κέντρῳ τοῦ κλάδου τούτου τῆς βιομηχανίας.

Ἅμα προσεγγίσῃ ὁ καιρός, καθ' ὃν τὰ στίφη τῶν σκόμβρων ἐμφανίζονται, ἑτοιμάζεται ὁ στόλος τῶν ἁλιευτικῶν πλοίων. Εἰς τὼν ναυτῶν ἵσταται καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ, διότι ἡ μέλαινα ταινία, ἡ ἀγγέλλουσα τὴν ἔλευσιν τῶν ἰχθύων, μακρόθεν ἤδη φαίνεται (ὅρα εἰκ. 1). Ἅμα δὲ ὁ πρόσκοπος οὗτος ναύτης ἀναγγείλῃ ὅτι φαίνεται τὸ στράτευμα τῶν σκόμβρων, τότε ἀμέσως ὅλοι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ναῦται, ἐκτὸς μόνον τοῦ μαγείρου, 15 ἄνδρες συνήθως, ἐπιβαίνουσι τῶν μικροτέρων λέμβων ὅπως ῥίψωσι τὰ δίκτυα (εἰκ. 2). Πρὸς τοὺς ἁλιεῖς συναγωνίζονται πολλάκις καὶ θαλάσσιοι ἀετοὶ καὶ ἄλλα ἁρπακτικὰ ὄρνεα, τὰ ὁποῖα παρακολουθοῦσιν ἀδηφάγως τὰ πλησιάζοντα στίφη καὶ σπανίως ἐπιπίπτουσι κατ' αὐτῶν χωρὶς ν' ἀνασύρωσιν εὐπρόσδεκτον λείαν (εἰκ. 5). Ἀφ' οὗ αἱ σκόμβροι πεπληρωμέναι λέμβοι ἀφιχθῶσι παρὰ τὸ πλοῖον ἄρχεται ἡ ἐφόρτωσις καὶ ἡ πλήρωσις τῶν ἑτοίμων βαρελίων, τὰ ὁποῖα ἐπιμελῶς καρφώνονται (εἰκ. 8). Οἱ σκόμβροι πωλοῦνται εἴτε ἀμέσως εἴτε καὶ ἀλατισμένοι· πυξίδες πολλαὶ σκόμβρων μεταφέρονται εἰς τὴν Εὐρώπην. Πρὶν ἢ καταταχθῶσιν οἱ σκόμβροι ἐν ταῖς πυξίσιν ὑποβάλλονται εἰς καθαρισμὸν δι' ἐπίτηδες κατεσκευασμένων μαχαιρῶν (εἰκ. 4), ἐξαγομένων ἐπιμελῶς τῶν σπλάγχνων (εἰκ. 3) καὶ ἀποκοπτομένων τῶν κεφαλῶν (εἰκ. 7)· εἶτα δὲ ἁλατίζονται καὶ αἱ πεπληρωμέναι πυξίδες σφραγίζονται πανταχόθεν· ἡ ἐργασία τῶν πυξίδων εἶναι συνήθως ἀνατεθειμένη εἰς γυναῖκας (εἰκ. 6).

Ο ΚΑΜΒΥΣΗΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 25.)

Ὁ Καμβύσης, ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κύρου, ἀνῆλθε τῷ 529 πρ. Χρ. ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Περσίας καὶ μετ' ὀλίγον παρεσκεύασε μέγαν στρατὸν ὅπως κατακτήσῃ τὴν Αἴγυπτον. Ὁ βασιλεὺς Ψαμμήνιτος περιέμενε μετὰ τοῦ αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ τὸν ἐχθρὸν παρὰ τὸν ἰσθμὸν τοῦ Πηλουσίου (σήμ. Σουέζ), καὶ τῷ 525 συνεκροτήθη μάχη ἀποφασιστική, καθ' ἣν μετὰ ἀγῶνα πεισματωδῆ καὶ αἱματηρότατον ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἀνεδείχθη νικητής. Ὁ Καμβύσης εἰσελθὼν θριαμβευτικῶς εἰς Μέμφιν κατέλαβε μετ' οὐ πολὺ ὅλην τὴν Αἴγυπτον· μεθυσθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν θριάμβων του ἐσκέπτετο περὶ καθυποτάξεως ὁλοκλήρου τῆς βορείου Ἀφρικῆς. Ἐν ᾧ δὲ στόλος ἀπέπλευσε κατὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ μέρος τοῦ στρατοῦ ἀπῆλθε κατὰ τῆς ἐν Λιβύῃ πόλεως τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, αὐτὸς ὁ Καμβύσης ἐστράφη πρὸς νότον κατὰ τῶν ἀπομεμακρυσμένων Αἰθιόπων, ἵνα ἐπιστέψῃ τὴν ἐκστρατείαν του διὰ τῆς κατακτήσεως τῆς μυθολογικῆς ἐκείνης χώρας "τῶν μεγάλων ἐλεφάντων, τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν μακροβίων ἀνθρώπων". Ἀλλ' αἱ ἐπιχειρήσεις του αὗται ἀπέτυχον, καὶ ὁ Καμβύσης, ἀπολέσας ἕνεκα τῶν

στερήσεων καὶ τῶν νόσων πλεῖστον μέρος τοῦ στρατοῦ του, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἄπρακτος. Παρωργισμένος διὰ τὰς ἀποτυχίας ταύτας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μέμφιν ἀκριβῶς καθ' ἣν ἡμέραν οἱ Αἰγύπτιοι ἐτέλουν ἑορτὴν εἰς τιμὴν νέου ἐμφανισθέντος Ἄπιος, τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ Ὀσίριδος ταύρου, τοῦ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων μεγάλως τιμωμένου. Τὰ σημεῖα, ἐξ ὧν ἐγνωρίσθη ὁ νέος Ἄπις ἦσαν τὰ ἑξῆς· ἦτο ὁ ταῦρος μέλας, εἶχε δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου λευκὴν τετράγωνον κηλίδα, ἐπὶ τῆς οὐρᾶς δύο εἰδῶν τρίχας, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν κρεάτινον ὄγκον μεγέθους ἐντόμου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τοῦ λευκὸν στίγμα, ἔχον τὸ σχῆμα τῆς ἀρτιφανοῦς σελήνης. Ἀποθνήσκοντος τοῦ ἑνὸς Ἄπιος ἀνεζητεῖτο ἕτερος, ὅστις ἐπὶ τέσσαρας μῆνας ἐτρέφετο διὰ γάλακτος, εἶτα δὲ ἐν καιρῷ τῆς νέας σελήνης μετεφέρετο ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς Νικόπολιν, καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας περιεφέρετο ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει ἐν μέσῳ τοῦ ἐπευφημοῦντος πλήθους διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Μέμφιδος καὶ τέλος ὡδηγεῖτο πρὸς τὸν ναόν, ὅστις τῷ ὡρίζετο ὡς κατάλυμα. Ἡ ἐπίσημος αὕτη πομπὴ ἐτελεῖτο καθ' ἣν ἡμέραν ὁ Καμβύσης ἐπανήρχετο εἰς τὴν Μέμφιν· διὸ καὶ εὗρε τὴν πόλιν ἀνάστατον ἐκ τῆς χαρᾶς καὶ μεγαλοπρεπῶς κεκοσμημένην. Νομίσας ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἑώρταζον τὰς ἀποτυχίας του, ὁ ὀξύθυμος βασιλεὺς τῶν Περσῶν διέταξε νὰ θανατώσωσι τοὺς προὔχοντας ὅλους, καὶ ἅμα ἔμαθε τὴν ἀληθῆ τῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας αἰτίαν προσέταξε τοῖς ἱερεῦσι νὰ ὁδηγήσωσι πρὸς αὐτὸν τὸν Ἄπιν. Ἅμα ἰδὼν τὸν ταῦρον σύρας τὴν μάχαιράν του, ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὸ σῶμα τοῦ ζώου καὶ ἀνέκραξεν εἰρωνικῶς· "Ἀνόητοι ἄνθρωποι, εἶναι αὐτὸς θεός, ὁ ἔχων σῶμα καὶ αἷμα καὶ αἰσθανόμενος τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας;" Τὴν σκηνὴν ταύτην παριστᾷ καὶ ἡ ἡμετέρα εἰκών. Οἱ ἱερεῖς ἔμειναν ἄναυδοι καὶ ἐμβρόντητοι, ὁ δὲ βασιλεὺς διέταξε νὰ τοὺς μαστιγώσωσιν. Παρὰ τῷ Καμβύσῃ ὅμως, ἀναφέρουσιν οἱ Αἰγύπτιοι συγγραφεῖς, ἀνεφάνησαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ συμπτώματα τῆς φρενοβλαβείας· φοβούμενος τὴν τιμωρίαν τοῦ θεοῦ παρεδόθη ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν μέθην. Ἀφ' οὗ ἐν τῇ παραφορᾷ του ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του Σμέρδιν, τὴν ἀδελφὴν του Μερόην καὶ πολλοὺς τῶν πιστῶν φίλων του καὶ ὀπαδῶν προὐκάλεσε διὰ τῆς διαγωγῆς του στάσιν δεινήν. Μάγος τις, Γαυτάμας ὀνόματι, ἀνεκηρύχθη ἐν Περσίᾳ ὡς ὁ διάδοχος Σμέρδις καὶ εὗρε πολλοὺς ὀπαδούς. Ἐκστρατεύσας κατ' αὐτοῦ ὁ Καμβύσης ἐπληγώθη διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ξίφους ἐν ᾧ ἐπέβαινε τοῦ ἵππου καὶ ἀπέθανεν ἐκ τετάνου τῷ 522 πρ. Χρ.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΝΝΗΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ

ὑπὸ Μ. Μαλλιαράκη.

(Συνέχεια.)

Θ'.

Ἐπήλθον εἰς τὴν πόλιν Σκάλαν καὶ εἰσῆλθον εἰς καφφενεῖον, κείμενον παρὰ τὴν θάλασσαν, προσδέσας εἰς πάσσαλον τὴν λέμβον. Ἐκάθησα παρὰ τὴν τράπεζαν καὶ ἐζήτησα καφφέ. Δύο ἄνθρωποι εἰς τὴν παρακειμένην τράπεζαν καθήμενοι συνδιελέγοντο πρὸς ἀλλήλους ῥοφῶντες ναργιλέ.

— Ἀκόμη λοιπὸν δὲν ἀπεφάσισες, κὺρ Λάζαρε;

— Τὶ νὰ σ' εἰπῶ, φίλε καπετὰν Ὀνούφριε, σὰν νὰ λυποῦμαι τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον γέροντα.

— Πᾶ! νομίζω ὅτι πρέπει νὰ λυπῆσαι μᾶλλον τὸ ἀργύριόν σου, διότι ἂν τώρα δὲν τὰ σύρῃς τὸ πλοῖον, δὲν θὰ τὸ ἰδῇς πλέον. Ἔπειτα, ὡς γνωρίζεις, μοῦ ἀναγκαιοῦ ἓν τοιοῦτο πλοῖον.

Ἀκούσας τὴν λέξιν κατάσχεσιν καὶ πλοῖον ἔτεινα τὸ οὖς καὶ ἠκροώμην.

— Καὶ πιστεύεις νὰ λάβω τὰ χρήματά μου; ἔλεγεν ὁ κὺρ Λάζαρος.

— Βέβαια τὸ πλοῖον ἀξίζει περισσότερα, ἀλλ' ἐδῶ ἂν πωληθῇ θὰ λάβῃς τὰ ὀφειλόμενα· ἐπειδὴ τὸ θέλω τὸ πλοῖον αὐτό, ἔχω ἕτοιμον τὸ ἀντίτιμον.

— Ἀλλὰ πιθανὸν νὰ εὕρῃ χρήματα ὁ πλοίαρχος.

— Ὅσον δι' αὐτὸ σοὶ ἐγγυῶμαι, ὅτι δὲν εὑρίσκει δόλόν.

— Τῷ ὄντι οἱ φίλοι μόνον εἰς τὰς εὐτυχίας φαίνονται, ἀλλ' εἰς τὰς δυστυχίας γίνονται ἄφαντοι. Καλὰ τὸ λέγει ἡ παροιμία "τῶν μὲν εὐτυχούντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι, τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδ' αὐτὸς ὁ γεννήτωρ", καὶ ὁ καλλίτερος φίλος εἶνε τὰ χρήματα, εἶπεν ὁ κὺρ Λάζαρος ῥοφήσας δραγμίδα ταμβάκου.

— Φαντάσου λοιπὸν πόσον εἶνε δύσκολον ὁ χρεώστης σου νὰ εὕρῃ 12000 γρόσια!

Ἠγέρθην ἀποτόμως καὶ ἐπλησίασα τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἡ συνδιάλεξίς των μὲ ἠρέθισε καθ' ὑπερβολήν. Ἀφ' οὗ δὲ τοὺς ἐχαιρέτησα ἐστράφην πρὸς τὸν καπετὰν Ὀνούφριον καὶ τῷ εἶπον "Συγγνώμην, κύριε". Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, σᾶς φαίνεται ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ ἐν ταῦθα εἰς τὸν τόπον σας ἄνθρωπος, διὰ νὰ εὐσπλαγχνισθῇ ἕνα γέροντα, τὸν ὁποῖον ζητεῖτε ν' ἀποδιώξητε ἐκ τοῦ πλοίου του, διότι δὲν ἔχει νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του;

— Ἔτσι μοῦ φαίνεται, παλληκάρι μου, εἶπεν ὁ καπετὰν Ὀνούφριος.

— Ἀλλ' ἂν ὑπάρχῃ ὁ ἄνθρωπος οὗτος;

— Καὶ ποῖος εἶνε οὗτος ὁ ἄνθρωπος;

— Ἐγώ, εἶπον μετ' ἐμφάσεως, ὡς πάλαι ποτὲ ἡ Μήδεια.

Ὁ κὺρ Λάζαρος καὶ ὁ καπετὰν Ὀνούφριος, ἀφ' οὗ μὲ εἶδον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἤρχισαν καγχάζοντες. Ἀληθῶς ἡ ἐνδυμασία μου οὐδὲν εἶχε τὸ ἐνθαρρυντικόν. Χονδρὸν ἱμάτιον, βαμβακίνη κυανῆ περισκελὶς διὰ δερματίνης ζώνης περισφιγγομένη ἀπετέλουν τὸν ἱματισμόν μου. Οἱ πόδες μου ἦσαν γυμνοί, ὡς οἱ τοῦ πρωτοπλάστου, τὴν δὲ ἀτημέλητον κόμην μου ἐκάλυπτε κόκκινος σκοῦφος.

— Ἐάν, παλληκάρι, ἔβαλες στοίχημα νὰ μᾶς περιπαίζῃς, δὲν ἐπέτυχες καὶ κάμε μας τὴν χάριν, εἶπεν ὁ καπετὰν Ὀνούφριος συνωφρωμένος.

Ἀλλ' ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἔσυρα ἐκ τοῦ κόλπου μου σάκκον πλήρη χρυσῶν νομισμάτων, τὸν ὁποῖον ἐκοῦδνισα εἰς τὸ οὖς τοῦ καπετὰν Ὀνουφρίου, ὅστις ἔμεινεν ἔκπληκτος.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐπανῆλθον εἰς τὸ πλοῖον, ὑπερήφανος διὰ τὴν γενναίαν μου πρᾶξιν· εἶχον μεγαλυνθῆ ἀπέναντι ἐμοῦ αὐτοῦ καὶ σχεδὸν μεταμορφωθῆ. Ἀπέναντι τοῦ καθήκοντος ὑπεχώρησε τὸ συμφέρον· ἐθυσίασα πᾶν ὅ,τι ἐκολάκευε τὴν φιλαυτίαν μου διὰ νὰ σώσω πᾶν ὅτι εἶχε τιμαλφὲς ὁ παραγαγών με εἰς τὸν κόσμον. Εὗρον τὸν πατέρα μου παραδεδομένον εἰς τὰς καρδιοφθόρους αὐτοῦ σκέψεις.

Ἡ ἐμφάνισίς μου τὸν ἀφύπνισε. Πλησιάσας καὶ λαβὼν ὄφος σοβαρὸν ἐπελαβόμην τῆς χειρός του καὶ τῷ εἶπον παραμυθητικοὺς λόγους.

— Ὁ Θεός, πάτερ μου, τῷ εἶπον συγκεκινημένος οἰκονομεῖ τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκεται εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου, αἴφνης χεὶρ ἀόρατος τὸν κρατεῖ καὶ τὸν σώζει.

— Οἴμοι! λόγοι κενοί, τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν περίστασιν, διότι ὅπου καὶ ἂν στρέψω τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπω σκότος ψηλαφητόν, οὐδαμοῦ δὲ ὑποφώσκουσιν ἀκτῖνες φωτὸς παρηγόρου.

— Ἐν τούτοις, πάτερ μου, δὲν εἶνε ἀδύνατον νὰ φανῇ τὸ φῶς καὶ ἰδού! καὶ ἐνεχείρισα αὐτῷ τοὺς χρεωστικοὺς του τίτλους ἐξωφλημένους καθ' ὅλην τὴν τάξιν καὶ ἐπικυρωμένους ὑπὸ τῆς ἁρμοδίου Ἀρχῆς.

Ὁ πατήρ μου ἀνετινάχθη ἐκ τῆς ἕδρας του, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς του, παρετήρει ἔκπληκτος τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ ἐψηλάφει. — Μήπως ὀνειρεύομαι, εἶπεν, εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐσώθην; Τὶ συμβαίνει λοιπὸν ἐνταῦθα; ποῦ εὗρες αὐτὰ τὰ χαρτία;

— Τὰ ἐξώφλησα, πάτερμου· ἐπλήρωσα.

— Ἐπλήρωσες; Σύ; Καὶ ποῖον λοιπὸν ἔκλεψες; Διότι πῶς ἄλλως θὰ ἐπλήρωνες; Ἡ τίμασες τὸ γῆράς μου καὶ ἐνόμισες, ὅτι μέσωσες; Ὦ! δυστυχία, δυστυχία! ἦτο καλλίτερον νὰ μ' ἐφόνευες.

— Ἀλλά, πάτερ μου . . .

— Μὴ προφέρῃς πλέον αὐτὴν τὴν λέξιν — δὲν εἶμαι πατήρ σου, δὲν εἶσαι υἱός μου. Τίς κακὸς δαίμων σὲ παρεκίνησε ν' ἀτιμάσῃς τ' ὄνομα μου;

— Δ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἄκουσον, τῷ εἶπον γονυπετήσας πρὸ αὐτοῦ. Δὲν εἶμαι κλέπτης, δὲν εἶμαι ἄτιμος, ἐκέρδησα τὸ ποσόν, δι' οὗ ἐξηγόρασα τὴν ἡσυχίαν σου, τὴν εὐτυχίαν σου, καὶ τῷ ἐξήγησα συντόμως τίνι τρόπῳ ἐκέρδησα τὸ ποσὸν ἐκεῖνο.

Τότε κατεπραΰνθη καὶ ἀνοψώσας εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ βλέμμα ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Γ.

Μολονότι διὰ τῆς θυσίας, εἰς ἣν ὑπεβλήθην ἀπεμακρύνθην μίλια πολλὰ τοῦ τίτλου τοῦ πλοιάρχου, ἄνευ ἐλπίδος παλινοστήσεως, ἠσθανόμην ὅμως χαρὰν ἐνδόμυχον, διότι ἐξησφάλισα, ὅπως ἐφρόνουν, τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πατρός μου. Ὑπῆρχεν ὅμως ἐν τῇ πράξει μου ταύτῃ καὶ δόσις τις ἐγωϊσμοῦ, ἡ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πατρός μου ἀνύψωσίς μου, ἡ εὐγνωμοσύνη διὰ τὴν ἐθελοθυσίαν μου. Ἀλλὰ μεταξὺ εὐεργέτου καὶ εὐεργετηθέντος ὑπάρχει σχέσις δανειστοῦ πρὸς ὀφειλέτην, ἡ δὲ θέσις τοῦ τελευταίου εἶνε ὑποδεεστέρα καὶ ταπεινοτέρα. Τίς δύναται νὰ ἐμβατεύσῃ εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας; Οὐδέποτε ἐπι

λήφθη ἡ ψυχή μου. Ὅταν δὲ ἐπιστάντος τοῦ φθινοπώρου κατεπλεύσαμεν εἰς τὸ χειμερινὸν ἡμῶν ὁρμητήριον, ἀπεφάσισα νὰ ζητήσω ἀλλαχοῦ τύχην.

Ἤμην ἤδη εἰς ἡλικίαν ὥριμον, καθ' ἣν σκέπτεταί τις περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του. Οὐδὲν θέλγητρόν μοι παρεῖχεν ἡ πατρικὴ ἑστία, ἐν ᾗ ὡς ἄλλην ἐρινύαν ἔβλεπον τὴν μητρυιάν, ἥτις ἐδηλητηρίασε τοὺς παιδικούς μου χρόνους. Ἂν εἶχον τὴν μητέρα μου εὐνοϊκώτερα πάντως θὰ ἦσαν τὰ πρὸς ἐμὲ αἰσθήματα τοῦ πατρός μου. Ἀλλ' ὀρφανός, θῦμα γυναικὸς ζηλοτύπου καὶ πατρὸς ὀργίλου καὶ ὑπ' αὐτῆς δεσποζομένου ἤμην ὡς κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος, ἄνευ ἐρείσματος καὶ προστασίας καὶ μετὰ πολυχρονίους ὑπηρεσίας γυμνός, ὅπως ὅταν κατὰ πρῶτον κατετάχθην εἰς τοὺς ναυτόπαιδας.

Εἶχον θείαν τινὰ ἐκ μητρός, γυναῖκα ἀγαθὴν καίτοι πτωχήν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁποίας κατέλυσα καὶ παρ' ἧς ἔτυχον θερμοτάτων περιποιήσεων. Τότε ἀνέπνευσα τὴν εὐώδη τῆς μητρικῆς στοργῆς αὔραν εἰς τὸν πενιχρὸν οἶκον τῆς ἀδελφῆς τῆς μητρός μου. Τότε πτωχὴ κόρη, ὀρφανὴ πλὴν περικαλλεστάτη μοι ἐνέπνευσε τὸν πρῶτον ἔρωτα, ἔρωτα ἁγνόν, ὅστις μοι ἠνέῳξε νέους ἀγνώστους ὁρίζοντας, νέον κόσμον πλήρη ἁρμονίας, καὶ μοὶ ἐνέπνευσε νέας δυνάμεις, νέαν ζωὴν καὶ ἀπεφάσισα νὰ ἐργασθῶ δι' ὅλων μου τῶν δυνάμεων, διὰ νὰ φανῶ ἄξιος τοῦ ἔρωτος τούτου.

ΙΑ'.

Ἀπουσιάσας ἐπί τινα χρόνον ἐκ τῆς πατρίδος μου. Ἔμαθον κατὰ τὴν ἐπάνοδον τὸν θάνατον τοῦ πατρός μου. Ἀσθενήσας κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου μετέβη εἴς τινα παρακειμένην νῆσον μετὰ τῆς μητρυιᾶς καὶ τῆς ἀδελφῆς μου πρὸς συνάντησιν ἰατροῦ, οὗτινος ἐφημίζετο ἡ ἐπιστημονικὴ ἱκανότης. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ ἰατρὸς ἦν σπάνιον φαινόμενον ἐν τῇ νήσῳ ἡμῶν μάλιστα, ὅπου τὸ εὐκραὲς καὶ ὑγιεινὸν κλίμα καθίστα σχεδὸν περιττὴν τὴν παρουσίαν του. Οἱ συνηθέστεροι θάνατοι, δι' οὓς οἱ ἄνθρωποι ἐμαυροφόρουν προήρχοντο ἐκ ναυαγίων, ἐν τῇ ξηρᾷ ὁ θάνατος σπανίως ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ ὀργανισμοὺς ρωμαλέους, πλήρεις ὑγιείας διατηρουμένης δι' ἀσκήσεως σωματικῆς καὶ λιτῆς διαίτης πρὶν ἢ εἰσαχθῇ ἡ πολυτέλεια καὶ τοῦ χρυσοῦ ἡ δίψα, ἥτις φθείρει καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ γυναῖκες ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες ἐγυμνάζοντο εἰς τὸ ἅλμα καὶ τὸν δίσκον καὶ σπανίως εὑρίσκετο γυνὴ μὴ γνωρίζουσα νὰ κολυμβᾷ. Διὰ τοῦτο ἦσαν εὔρωστοι καὶ πράγματι ὡραῖαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσαι τὸ πρόσωπον ἀνθηρὸν καὶ ῥοδοκόκκινον, εὐσαρκίαν ἐπαγωγὸν καὶ εὐπαγῆ καὶ βάδισμα μεγαλοπρεπὲς κατ' ἀντίθεσιν τῶν ὠχρῶν καὶ λεπτοφυῶν κυριῶν, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησε κατόπιν ὁ λεγόμενος πολιτισμός.

Δυστυχῶς αἱ προσπάθειαι τῶν ἰατρῶν ἀπέβησαν μάταιαι καὶ ὁ πατήρ μου ἀπεβίωσεν ἐν τῇ ξένῃ. Ἐθρήνησα γοερῶς τὸν θάνατόν του καθ' ὅσον μάλιστα δὲν ἤμην παρὼν κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας του, ὅπως κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ λάβω τὴν εὐλογίαν του. Μ' ἐνεθυμήθη ἀρά γε, μ' ἐσυγχώρησεν ἐάν ποτε τὸν παρεπίκρανα, μὲ ηὐλόγησεν ἀρά γε ἐκπνέων; Ὑπὸ τοιούτων κατειχόμην ὀδυνηρῶν σκέψεων, ὅτε ἔμαθον τὴν ἔλευσιν τῆς μητρυιᾶς μου μετὰ τῆς θυγατρός της. Γυναῖκες θρηνῳδοὶ συνώδευον τὴν ἀτυχῆ χήραν μελανειμονοῦσαι καὶ τίλλουσαι τὴν κόμην ἀπὸ τοῦ πλοιαρίου μέχρι τῆς οἰκίας. Ἐκεῖ ἠκούσθη θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός, διότι συνέρρευσαν πᾶσαι αἱ χῆραι φοινίσσουσαι τὰς παρειὰς καὶ τύπτουσαι τὰ στήθη ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν ἰδίων αὐτῶν συζύγων.

Ἐν τῇ πατρίδι μας ἡ χηρεία διαρκεῖ μέχρι θανάτου καὶ τὸ μαῦρον ὑποκάμισον ἀντικαθίστησι τὸ σάβανον. Παρὰ τὴν ἑστίαν ὀκλὰξ καθημένη ἡ χήρα θρηνεῖ τὸν σύζυγόν της καὶ τότε μόνον ἐξέρχεται τοῦ οἴκου, ὅταν ἄλλη τις δυσδαίμων γυνὴ πρόκηται νὰ περιβληθῇ τῆς χηρείας τὸν χιτῶνα. Τότε δὴ πᾶσαι αἱ χῆραι ὡς ἐν συναυλίᾳ τὰ ἄσχημα ῥοῦχα περιβάλλουσαι τὴν ἀτυχῆ συνάδελφον, θρηνολογοῦσι τὴν κακὴν μοῖράν της καὶ τὸ θέαμα εἶνε τῷ ὄντι σπαραξικάρδιον. Ὑπάρχει τάξις καλλιφώνων θρηνῳδῶν, αἵτινες καλοῦνται μυρολογήστριαι θρηνοῦσαι διὰ στίχων τὸν ἀποδιώσαντα καὶ προκαλοῦσαι τὰ δάκρυα καὶ τοῦ ἀπαθεστέρου ἀκροατοῦ. Ἐνθυμοῦμαι εἰσέτι τὸ ἑξῆς μυρολόγιον, τὸ ὁποῖον ἀντήχει ἐν μέσῳ κοπετῶν καὶ θρήνων·

Διαλαλημοὶ ἠκούσθηναν ἀπὸ τὸν μαῦρον Ἅδη
Νῆρες, ἤρθαν οἱ ἄντρες σας, μανάδες, τὰ παιδιά σας,
Καὶ σεῖς ἀδελφοχώριτες, ἤρθαν οἱ ἀδελφοί σας.

Ἡ μυρολογήστρια μετὰ μικρὰν σιωπὴν ἐξακολουθεῖ·

Τοῦτα εἶν' λόγια καὶ περνοῦν, δάκρυα καὶ πέφτουν κάτω
Κι' ἐκεῖνοι πλιὸ δὲν ἔρχουνται, καὶ πλέον δὲν δγιατέρνουν.

Καὶ τὰς ἀπελπιστικὰς ταύτας φράσεις ἐπισφραγίζει θρῆνος γοερὸς πασῶν, ὅσαι ἀπώλεσαν συζύγους, τέκνα καὶ ἀδελφούς. Αἱ τοιαῦται λυπηραὶ σκηναὶ ἐπαναλαμβάνονται κατὰ τὸ τεσσαρακονθήμερον, τοὺς τρεῖς, ἓξ καὶ ἐννέα μῆνας τοῦ πενθίμου ἔτους καὶ κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ θανάτου ἡμέραν, ὁπότε τελοῦνται μετὰ πάσης ἐπισημότητος τὰ μνημόσυνα τοῦ ἀποθανόντος συνοδευόμενα μετὰ ἐπικηδείου δείπνου, ἔνθα τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσιν οἱ ἱερεῖς κατὰ τάξιν βαθμῶν καὶ ἀξιώματος. Ὥστε ἡ χήρα διαγράφεται ἐκ τοῦ καταλόγου τῆς ζωῆς, βαπτομένη ἐν τῷ μυχῷ τοῦ οἴκου της, κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη.

Ἐν τῇ θλιβερᾷ ταύτῃ καταστάσει εὗρον τὴν μητρυιάν μου, ὠχρὰν καὶ ἐξησθενημένην ἔχουσαν παρ' αὐτῇ τὴν θυγατέρα της. Ἀνέμιξα μετ' αὐτῆς τὰ δάκρυά μου καὶ σχεδὸν ἐλησμόνησα πάσας τὰς πικρίας καὶ τὰς κακώσεις, ἃς ὑπ' αὐτῆς ὑπέστην. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐφαίνετο μετανοοῦσα διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ σκληρὰν διαγωγήν της καὶ ἐκάθητο συνεσπειρωμένη ὡς ἔνοχος. Συνησθάνετο ὅτι εἶχεν ἀνάγκην προστασίας, διότι ἦν οἰκτροτάτη ἡ οἰκονομική τοῦ πατρός μου κατάστασις. Αἱ οἰκογενειακαὶ δαπάναι, τὰ ἔξοδα τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς κηδείας τοῦ μακαρίτου ἐπηύξησαν τὰ χρέη του, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον παντελῶς ἀποσβεσθῆ, τὸ δὲ πλοῖον δὲν ἐπήρκει εἰς τὴν ἐξόφλησιν αὐτῶν. Τί θὰ ἐγίνετο ἡ ἀτυχὴς χήρα καὶ ἡ θυγάτηρ της;

Ἀφ' οὗ ἀμοιβαίως ἐκλαύσαμεν ἡ μητρυιά μου μοι ἐνεχείρισε φάκελλον ἐσφραγισμένον πρὸς ἐμὲ ἀπευθυνόμενον. Τὸν ἀπεσφράγισα καὶ εὗρον ἐν αὐτῷ τὴν διαθήκην τοῦ πατρός μου.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Ὑπὸ Max Ohnefalsch-Richter.

(Συνέχεια.)

Ἡ λατρεία τοῦ Ἀπόλλωνος ἦτο λίαν ἐκτεταμένη ἐν Κύπρῳ. Δὲν περιωρίζετο δὲ ὡς ἡ τῆς Ἀρτέμιδος εἰς μόνα τὰ ἑλληνικὰ μέρη τῆς νήσου ἢ τὰς ἑλληνικὰς συνοικίας φοινικικῆς τινος πόλεως. Ὁ ἀντιστοιχῶν φοινικικὸς θεὸς συνεχωνεύθη μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀπόλλωνος εἰς μίαν μορφήν. Ὡς ἀχώριστος συνοδὸς τοῦ θεοῦ τούτου εὑρίσκεται ἐν ὁμοίᾳ συγχωνεύσει ὁ Ἡρακλῆς — Melkart. Πάντοτε ὅμως, ὅσον μέγας καὶ ἂν ᾖνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποθέσεων, κατέρχονται εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀρχικοὺς τύπους. Ἐν φοινικικοῖς τόποις, ὡς παρὰ τὸ Ἀθιένον καὶ Κόρσι (ἀπέδειξα ἐπί τινος ὄρους παρὰ τὸ Κόρσι ἐννέα μίλια βορειοδυτικῶς τῆς Λάρνακος ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος-Ἡρακλέους, ἐκτισμένον ἐπί τινος κατωφερείας) ἐπεκράτει μᾶλλον τὸ φοινικικὸν στοιχεῖον, συνειλημμένον ἔκ τε τοῦ ἀσσυριακοῦ καὶ αἰγυπτιακοῦ, ἐν ᾧ τοὐναντίον συνέβαινε ἐν τόποις ἑλληνικοῖς, ὡς παρὰ τοῖς Χυτροῖς (τῷ σημερινῷ Βόνι). Φρυγικὰ καὶ μικρασιανὰ στοιχεῖα ὑπεισέδυσαν μᾶλλον εἰς τὰ βόρεια καὶ βορειανατολικὰ μέρη τῆς Κύπρου καὶ εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας, ἐν ᾧ φοινικικὰ εἰς τὰς φοινικικὰς πόλεις τῶν νοτίων καὶ νοτιο-ανατολικῶν μερῶν τῆς νήσου. Αὐτὴ ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς νήσου ἐπέφερε τοῦτο.

Ἠδύχησα νὰ καταδείξω ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἀπόλλωνος σωτῆρος ἢ καθαρσίου εἰς τέσσαρα διάφορα μέρη τῆς Κύπρου, κατὰ πλήθη παρὰ Χυτροῖς, ἐν πολλοῖς παρὰ Ἀθιένῳ (ἐν Γολγοῖς L. P. di Cesnola) καὶ ἅπαξ παρὰ Κόρσι, ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἄχνῃ (ἐν τῷ ἀρχαίῳ τόπῳ τῆς πόλεως Θρόνων). (Ἡ ὑπόθεσις ἐν Σχ. 1. Πίν. II ἀπεικονισμένη, ἐν L. P. di Cesnola's Cypern v. L. Stern bearb. Πίν. ἀρ. XXV.) Ὁμοιοτάτην ὑπόθεσιν κατέδειξα ἐν Βόνι καὶ ἐν Ἀθιένῳ (Πρβλ. L. P. di Cesnola's Cypern bearb. v. L. Stern. Taf. XXXVI). Ἐν Κόρσι κατέδειξα τὸ τμῆμα Ἡρακλέους, ὅστις τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς λεοντῆν φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, οἷαν καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Cesnola (Πρβλ. L. Stern bearb. Πίν. XXIII). Ἀγάλματα τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, καὶ τῆς αὐτῆς ἐργασίας καὶ ῥυθμοῦ (τέχνης) ὡς τὰ ἐν τῇ ὑπὸ L. Stern ἐκδεδομένῃ "Κύπρῳ" τοῦ L. P. di Cesnola (Πίν. XXI, 2, XXVI, 2, XXVII, 1 καὶ 2, XXVIII, 1 καὶ 2, XXIX, 1 καὶ 2, XXXI, 1) ἀνεῦρον καὶ ἐν Κόρσι καὶ ἐν Βόνι.

Ταῦτα πάντα ἀρκούντως διαφωτίζουσιν ἡμᾶς περὶ τῆς ἐξαπλώσεως, ἣν εἶχεν ἐν Κύπρῳ ἡ λατρεία τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας. Οὐδεὶς ἄρρην θεός, οὐδ' αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἀπέκτησέ ποτε ἐν γένει ἐν Κύπρῳ τόσην ἰσχύν.

Οἱ Χριστιανοὶ φαίνεται, ὅτι ἀπεκεφάλισαν ἅπαντα τὰ ἀγάλματα καὶ ὡς τὰ πολλὰ κατεκρήμνισαν αὐτὰ τῶν βάθρων των. Ἐν τούτοις κατώρθωσα ν' ἀνεύρω κεφαλάς τινας τῶν ἀγαλμάτων.

Ὁ ἀρ. 24 (ἡ κεφαλὴ ἅπαξ ἔτι ἐν κατατομῇ ἀρ. 29 ἀπεικονισμένη) 6 πόδας καὶ δακτύλ. ὑψηλὸν δείκνυσιν ἡμῖν ἓν τῶν ὡραιοτάτων ἀγαλμάτων τοῦ ἡμετέρου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἶνε ὁ ὡραῖος καὶ νεαρὸς Ἀπόλλων, μετὰ σοβαρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ὑψοῖ τὰ βλέμματά του· ἡ δεξιὰ χεὶρ κρατεῖ τὸ περιρραντήριον εἰς σημεῖον ὅτι εἶνε καθάρσιος καὶ ἐξιλεωτής. Ἡ κατατομὴ τοῦ προσώπου του καθαρὰ καὶ εὐγενὴς ἑλληνική καὶ ἡ τέχνη ἐπίσης εἶνε γνησία ἑλληνικὴ ἐκ τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος π. Χ. Διπλοῦς στέφανος ἐκ δάφνης κοσμεῖ τὴν οὐχὶ μακρὰν καὶ κυματώδη κόμην του. Ὑπὸ τὸν στέφανον δύστρυχοι καταπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ὑπὲρ τὸν δραχείας χειρίδας ἔχοντα χιτῶνα ἀνέρριψε τὸ ἱμάτιον, οὗπερ ἓν ἀπόσπασμα κρέμαται ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ κρατεῖ τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο τοῦ ἐνδύματος. Ἄλλοτε πάλιν, ὅτε σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν ἡ αὐτὴ ὑπόθεσις ἐπικρατεῖ, κρατεῖ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ τὸ ἐνταῦθα ἐλλεῖπον

Ο ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ

(ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ).

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ΑΡ. 74.

Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΓΑΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ

θυμιατήριον. Τὸ δεξιὸν γόνυ εἶνε ὀλίγον προτεταμμένον καὶ μᾶλλον λοξὴν στάσιν ἔχον. Τὰ ἐνδύματα σχηματίζουσιν ἐπιχαρίτους πτυχὰς κατὰ τὰς κινήσεις τοῦ σώματος. Οὐχὶ δὲ μόνον τὰ χείλη, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν ὀφθαλμῶν βολβοὶ εἶνε ἐρυθρῶς βεβαμμένοι, ἵνα χαρακτηρίσωσι τὸ πῦρ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ θεοῦ τοῦ φωτός. Οὐδὲν ἄλλο ἴχνος χρώματος ὑπάρχει. Τῷ ὅλως ἀντιστοίχῳ ἀγάλματι τοῦ CESNOLA (Πίν. XXV παρὰ CESNOLA-STERN) ἐδόθη ὑπὸ τοῦ OVERBECK (Geschichte der griechischen Plastik, ἐναργέσιν ἀγάλμασι τῶν ἱερέων ἀφέθη ἐξεπίτηδες τὸ περιρραντήριον καὶ ἐξεπίτηδες μετεβλήθη ἡ ὑπόθεσις τῶν πτυχῶν καθὼς καὶ ἡ θέσις τῶν βραχιόνων.

Πρὶν ἢ ἐξακολουθήσωμεν τὴν περιγραφὴν τῆς σειρᾶς ταύτης τῶν εἰδώλων, ἃς εἴπωμέν τινα περὶ Ἡρακλέους. Καὶ μέγα τι μὲν ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους δὲν ἀνώρυξα ἐν Βόνι, ἀπ' ἐναντίου πολλὰ μικρὰ ἀγαλμάτια. Ἓν ὁμοιότατον τούτοις ἀγαλμάτιον ἠγόρασα ἐν τῇ κώμῃ. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο ἀνευρέθη πρότερον ὑπὸ τῶν λισθησάσῃ καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα τ' ἀντιβράχια ἐκ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὰ πρόσω καταπιπτούσῃ. Ἔχει μακροὺς βόστρυχας καὶ χαρακτῆρας ἁβροὺς καὶ ἡπιωτέρους καὶ ἐνθυμίζει συγχρόνως τὸν Διόσκουρον. Εἶνε γνωστόν, πῶς ἐν Ἀνατολῇ συνεχωνεύθησαν αἱ λατρεῖαι τοῦ Διονύσου καὶ Ἡρακλέους. Οὗτος εὑρέθη ὑπ' ἐμοῦ καὶ ἐπί τινος φανοῦ εὑρεθέντος ἐν τοῖς παρὰ τοὺς Σόλους χαλκωρυχείοις. Ἐν τῇ σκαφίδι παρίσταται ἀναγεγλυμμένος ὁ Ἡρακλῆς ἀγωνιζόμενος κατά τινος Κενταύρου τῆς Ἀρκαδίας.

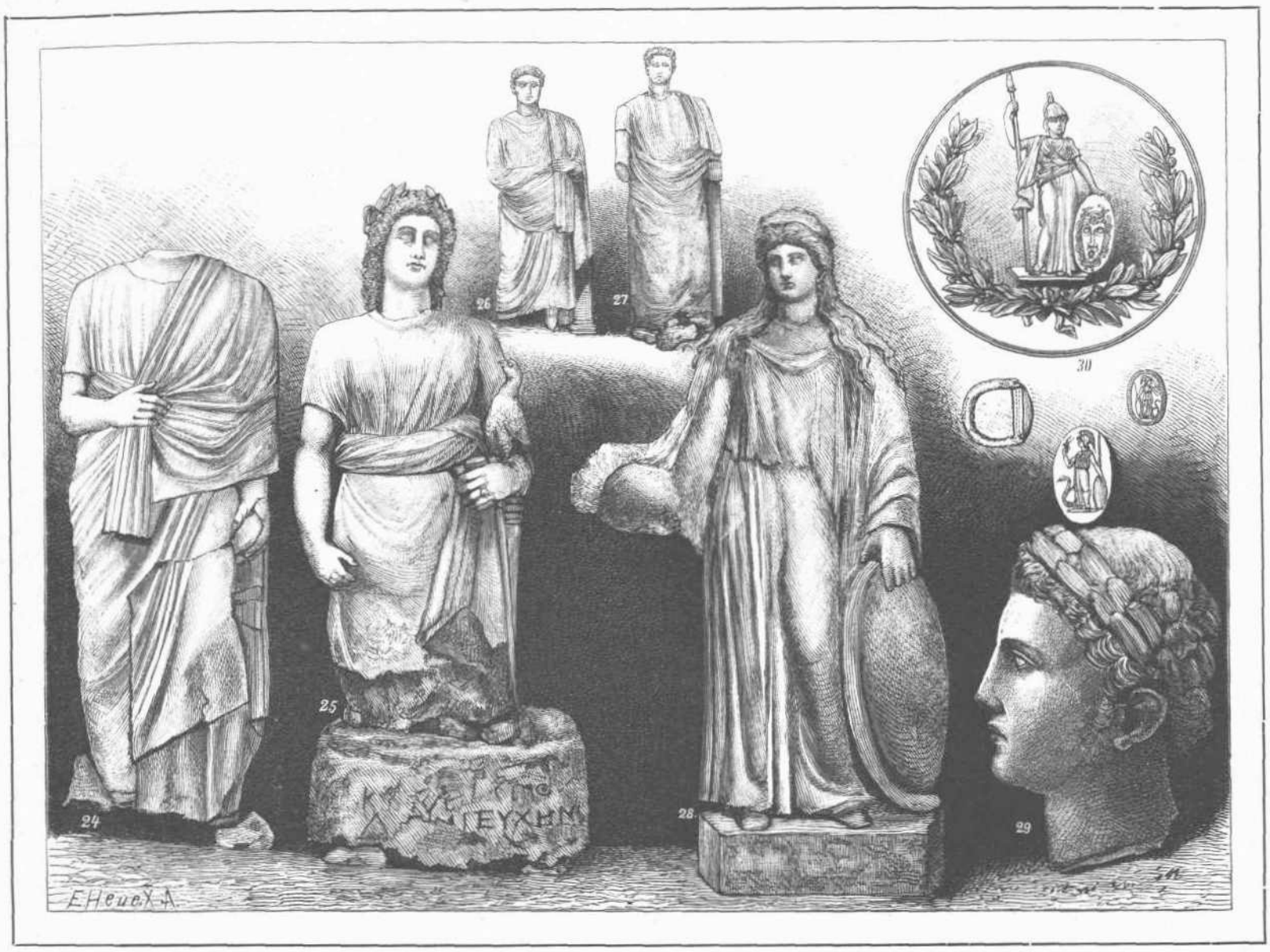

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

(Κατὰ φωτογραφίας σταλείσας ὑπὸ τοῦ κ. M. OHNEFALSCH-RICHTER.)

Band I, pag. 177) τὸ κατηγόρημα· "ἐπιπόλαιος ἀλλ' ὡραία ἐργασία". Τὸ ἡμέτερον ἄγαλμα εἶναι ὡραιότερον καὶ καλλίτερον, ἀνήκει δὲ εἰς τὰ ἄριστα ἔργα ἑλληνικῆς τέχνης, ἅτινα ἀνωρύχθησαν ἄχρι τοῦδε ἐν Κύπρῳ.

Ἔνιοι τῶν σοφωτάτων φίλων μοι παρετήρησαν, ὅτι ὅλοι οὗτοι οἱ φορεῖς τῶν περιρραντηρίων δὲν εἶνε εἰκόνες αὐτῶν τῶν θεῶν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς ἱερέων. Ἀλλὰ πλανῶνται οἱ φίλοι μου οὗτοι. Βεβαίως διά τινων τῶν φορέων τούτων τῶν περιρραντηρίων παρίστανται θεοί. Οὕτω π. χ. ὁ φορεὺς τοῦ περιρραντηρίου ἔχει μικρὸν ἄγαλμα εἰς τὸ πλευρόν του, τῷ ἀρ. 25 παράκειται ἀετός, τῷ δὲ ἀρ. 22 Νίκη. Ἄλλοι φορεῖς περιρραντηρίων φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος νεβρὸν ἢ δορκάδιον καὶ πολλοὶ φορεῖς περιρραντηρίων μετὰ κατηγορημάτων θεοτήτων στηρίζονται εἰς στήλας τοῦ βωμοῦ (ἀρ. 22). Ἵν' ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον εἶνε εὐχερές. Ἀκριβῶς παρὰ τοῖς χωρικῶν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει μετὰ δεκάδος ἄλλων ὁμοίων ἀγαλματίων τοῦ Ἡρακλέους. Μόνον ὁ Ἡρακλῆς φαίνεται γυμνὸς ἐν τῷ ἡμετέρῳ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, οὗτος δὲ διηνεκῶς. Πάντοτε ἡ λεοντῆ φέρεται ὑπὸ τοῦ ἥρωος καὶ δὴ τοιουτοτρόπως ὥστε ἡ κεφαλὴ τοῦ λέοντος κοσμεῖ τὴν τοῦ ἥρωος καὶ ὁ τράχηλος τοῦ λέοντος χρησιμεύει ὡς περικεφαλαία. Τὴν δεξιὰν χεῖρά του ἐρείδει ἐπὶ τοῦ ὀζώδους καὶ χονδροῦ του ῥοπάλου καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς κρατεῖ κέρας τῆς Ἀμαλθείας. Ἅπασαι αὗται αἱ μορφαὶ τοῦ Ἡρακλέους εἶνε ἀτέχνως ἐξειργασμέναι καὶ ἐρυθρῶς βεβαμμέναι, δὲν εἶνε ὅμως πολὺ ἀρχαῖαι. Τὴν θελκτικήν, ἐλευθερωτέραν καὶ καλλιτέραν παράστασιν νεαροῦ Ἡρακλέους ἀπεικόνισα. Τὸ χαρίεν τοῦτο μικρὸν πήλινον ἀγαλμάτιον ἀνέσκαψα ἔντινι τάφῳ παρὰ τὸ Κούριον. Εἶνε τέχνης καλῆς ἑλληνικῆς, ἀλλ' ἐποχῆς βραδυτέρας, ἴσως τῆς ἐποχῆς τῶν Πτολεμαίων. Ἡ λεοντῆ ὁμοιάζει ἐνταῦθα χλαμύδι ζωγραφικῶς ἐπὶ τὸ νῶτον κατο-

Ἡδυνάμην νὰ παραθῶ καὶ ἄλλας ὑποθέσεις τοῦ Ἡρακλέους. Ταῦτα ὅμως ἀρκοῦσιν, ἵνα δείξωσιν ὁπόσον δημοτικὸς ἦτον ὁ Ἡρακλῆς τοῖς ἀρχαίοις Κυπρίοις καὶ ὅτι, ὧν δεξιὸς βραχίων τοῦ Ἀπόλλωνος, οὐδέποτε λείπει ἐκ τῶν ἐν Κύπρῳ ἱερῶν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἂς ὑποστρέψωμεν αὖθις εἰς τὸ ἐν Βόνι τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνος. Οὐχὶ βεβαίως τυχαίως κατέστρεψαν οἱ Χριστιανοὶ πρὸ πάντων τὰ νεβρὸν ἢ δορκάδιον φέροντα εἴδωλα τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ θεοῦ ἐκράτει τὸ περιρραντήριον. Ἡ περιφημοτάτη ἐργασία (Πρβλ. BRUNN's Griechische Künstler. OVERBECK's Geschichte der griechischen Plastik) τοῦ Κανάχου ἦτον ὁ μιλήσιος Ἀπόλλων. Ὁ Ἀπόλλων οὗτος τοῦ Διδυμαίου ἔφερεν ἐπὶ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν νεβρόν. Ὅσον δὲ διάφορα καὶ ἂν ὦσι τὰ ἡμέτερα ἠμφιεσμένα ἑλληνικὰ καὶ νεβρὸν φέροντα εἴδωλα τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ ἔργου τοῦ Κανάχου, ἐν τούτοις δυνά-

μεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰ ὡς ἀπομιμήσεις τοῦ μιλησιακοῦ τούτου ἀγάλματος.

Δικαιούμεθα δὲ νὰ ὑπομνήσωμεν τοῦτο, καθ' ὅσον ἐν τῷ τεμένει τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Βόνι ὅπως καὶ ἐν τῷ ἐν Βραγχίδαις εὑρίσκομεν τὸν Δία λατρευόμενον. Ἐνταῦθα, ἐν Βόνι, ἐγεννήθη συνδυασμός τις Ἀπόλλωνος καὶ Διός, οὐδαμοῦ ἀλλοῦ εὑρεθείς. Τρία μεγάλα ἀγάλματα τοῦ τόπου τούτου, δύο μετ' ἀετοῦ καὶ ἓν μετὰ τῆς Νίκης, ηὐτύχησα ν' ἀνορύξω.

Ἐν ἀρ. 25 ἀπεικόνισα τὸ κατὰ τὸ ἄνω ἥμισυ ἄριστα διατηρηθὲν ἄγαλμα ἐκ τῆς καλῆς ἑλληνικῆς ἐποχῆς. Ἡ ἐνδυμασία καὶ στάσις τοῦ θεοῦ εἶνε ἡ ἤδη ἡμῖν γνωστὴ τοῦ Ἀπόλλωνος. Καὶ ἡ δεξιὰ ἐκράτει τὸ ἐνταῦθα ἀποκοπὲν περιρραντήριον. Καὶ ὁ ἀριστερὸς βραχίων ἔχει τὴν αὐτὴν θέσιν, ἣν καὶ παρὰ τοῖς ἡμετέροις γνησίοις εἰδώλοις τοῦ Ἀπόλλωνος. Διαφέρει δὲ μόνον, ὅτι ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ θυμιατηρίου περιβάλλει τὸν κύλινδρον ἢ τὸν κεραυνὸν τοῦ Διός. Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἀντιβραχίου κάθηται ἐξαισίως ἀπειργασμένος ἀετός, ὃν ἐφωτογράφησα κατ' ἰδίαν. Ὁ ἀετὸς ἀτενίζει τὸ πρόσωπον τοῦ κυριάρχου του ἀναμένων τὰς διαταγάς του. Ἡ κεφαλὴ τοῦ θεοῦ καὶ παρ' ὅλους τοὺς ἀκρωτηριασμούς, οὓς ὑπέστη, δεικνύει ἡμῖν ὅτι μεταξὺ ὅλων τῶν ἐν Βόνι εὑρημάτων τὸ ἄριστον εἶνε. Μεγάλοι, ἰσχυροὶ καὶ ἐπιβλητικοὶ χαρακτῆρες νεαροῦ θεοῦ. Μακροὶ βόστρυχοι κυματοῦσιν ἐπὶ τῆς ράχεως καὶ περιβάλλουσι τὸ πρόσωπον. Ὑψηλὸς καὶ ἔντεχνος στέφανος ἐκ δάφνης συμπληροῖ τὴν ἐπιβάλλουσαν ἐντύπωσιν. Ἐν τοῖς κέντροις τῶν κοχλιοειδῶς συνεστραμμένων βοστρύχων τοῦ μετώπου ἀρχικῶς ὑπῆρχον κοσμήματα ἐκ μετάλλου, ἴσως ἀκτινωτὸς ἥλιος, ὡς φέρει αὐτὸν πολλάκις ὁ θεὸς τοῦ Ἡλίου. Αἱ πρὸς ὑποδοχὴν μεταλλίνων ῥαβδίων ὀπαὶ εἶνε εἰσέτι εὐκρινῶς ὁραταί. Πράγματι ἔχομεν ἐνταῦθα πρὸ ἡμῶν τὸν ἔφηβον Ἀπόλλωνα ἢ τὸν Δία.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

ΖΗΛΟΝ εὐχάριστον εἶναι τὸ σημεῖον, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς βίος, ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη ὁσημέραι περισσότερον ἐφελκύουσι τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου καὶ ἰδίως τῆς Γερμανίας. Τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ δράματα νέαν πάλιν λαμβάνουσι ζωήν, ὡς ἀποδεικνύει τοῦτο ἡ λίαν ἐπιτυχὴς παράστασις τῆς τριλογίας τοῦ Σοφοκλέους, ἡ λαβοῦσα χώραν ἐσχάτως ἐν Δαρμστάτῃ. Πέρυσιν ἐξεδόθησαν ἐν Βρεσλαβίᾳ τρία νέο-ελληνικὰ Τραγούδια τονισμένα ὑπὸ Ἀντωνίου Δβοράκ καὶ μεταπεφρασμένα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ἰωσὴφ Ῥεχάκ. Ἐφέτος δὲ χαιρετίζομεν νέον ἔργον, ὅπερ πάντας τοὺς φίλους τῆς μουσικῆς, ἰδίως δὲ τοὺς φίλους τῆς Ἑλλάδος θὰ εὐχαριστήσῃ. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἡ Ἱστορία τῆς Μουσικῆς ὑπὸ Κ. Φ. Βάϊτσμαν μετὰ μουσικοῦ παραρτήματος περιέχοντος ὅλα τὰ σωζόμενα ἐκ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν μελῳδιῶν καὶ 40 νεοελληνικὰς μελῳδίας (Τὸ βιβλίον ἐξεδόθη ἐν Βερολίνῳ ὑπὸ Θ. Χρ. Φρ. Ἐνσλίνου 1884). Τὸ ἐκ σελίδων 35 κείμενον διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη· α'.) Οἱ σκοτεινοὶ χρόνοι 1500—1000 Πρ. Χρ. Οἱ ὕμνοι τῶν ἱερέων. β'.) οἱ ὁμηρικοὶ χρόνοι 1000—700 πρ. Χρ. Τὰ ἡρωϊκὰ ἄσματα τῶν ῥαψῳδῶν· γ'.) Οἱ χρόνοι τῆς προπαρασκευῆς, 700—555 Πρ. Χρ. Λυρικοὶ ποιηταὶ καὶ μουσικοί· δ'.) Οἱ χρόνοι τῆς ἀκμῆς, 555—440 πρ. Χρ. Τὸ δρᾶμα, καὶ ε'.) Οἱ χρόνοι τῆς παρακμῆς, 440—300 Πρ. Χρ. κ. ἑξ. Οἱ θεωρητικοί. Τὸ μουσικὸν δὲ παράρτημα περιέχει· α'.) Ἀρχαίας Ἕλλην. μελῳδίας· Ὕμνον ὁμηρικόν, ᾠδὴν Πινδάρου, ὕμνον εἰς τὴν Καλλιόπην, εἰς τὸν Φοῖβον καὶ εἰς τὴν Νέμεσιν· β'. Νεο-ελληνικὰς μελῳδίας· δημοτικὰ ᾄσματα, δημοτικοὺς χορούς, ὕμνους ἐκκλησιαστικούς. Τὸ κείμενον τοῦ εἰς ἄκρον διδακτικοῦ βιβλίου ἔπρεπε κυρίως νὰ διδαχθῇ εἰς ὅλους τοὺς παῖδας καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει συνιστῶμεν αὐτὸ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους. Εἶναι δὲ καὶ κομψότατον καὶ ἡ τιμή αὐτοῦ εἶναι μόνον 3 μαρκῶν. Εἴθε τὸ παρὸν σύγγραμμα παρακινήσῃ καὶ ἄλλους λογίους εἰς τὴν μελέτην τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς! Ζ.

Γ. Δ' Ἔτχβαλ. Ὁ Σωκράτης καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς. Μετάφρασις Ἰωάννου Ν. Βαλέττα. Ἐν Λειψίᾳ 1884.

Ὁ λόγιος ἐν Λονδίνῳ καθηγητὴς κ. Ἰ. Βαλέττας, ὁ διὰ τῶν ἐμβριθῶν αὐτοῦ συγγραφῶν πλουτίσας τὴν φιλολογίαν ἡμῶν, ἐξεπόνησε πάλιν ἔργον πλείστου λόγου ἄξιον, ὅπερ πρὸ μικροῦ λίαν φιλοκάλως καὶ κομψῶς ἐξεδόθη. Ἡ ἀξιόλογος αὕτη μετάφρασις συγγράμματος ἐκδοθέντος τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ, ποιεῖ ἡμῖν γνωστὸν τὸ κύριον δόγμα τῆς Σωκρατικῆς διδασκαλίας, τὸ περὶ Προνοίας δόγμα, ὅπερ ὁ Σωκράτης, ὁ μέγας τοῦ κόσμου καὶ τῶν αἰώνων φιλόσοφος, ἀντέταξε κατὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ κατὰ τῆς δημώδους δεισιδαιμονίας. Πᾶς τις εὐκόλως ἐννοεῖ πόσην σχέσιν ἔχει τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς τοὺς ἡμετέρους χρόνους, διὸ καὶ ὁ συγγραφεὺς δικαίως λέγει ἐν τῷ θραχεῖ αὐτοῦ προλόγῳ. "Ἐν τῷ δόγματι τούτῳ (τῷ περὶ Προνοίας) ἐνυπάρχει σημεῖόν τι τῶν καιρῶν, ὃ συμφέρει μὴ παριδεῖν, καὶ πρὸς τοῦτο ἰδίως ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τοῦ τὴν πραγματείαν ταύτην ἀναγινώσκοντος."

Προτάσσεται τῆς μεταφράσεως Πρόλογος τοῦ μεταφραστοῦ ἐξ 22 σελίδων, ἐν ᾧ ὁ κ. Βαλέττας μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ ἐμβριθείας ἐκθέτει τὰ κατὰ τὸν Σωκράτην, ὃν ἀποκαλεῖ πάνυ δικαίως "ἱεραπόστολον ἔργον τελοῦντα φιλοσόφου".

Ἕπεται ἡ κυρίως πραγματεία, διῃρημένη εἰς 9 κεφάλαια, τὰ ἑξῆς· Εἰσαγωγή. — Ἡ Θεολογία τοῦ Σωκράτους. — Ἀρχὴ τῆς ἀνθρωπομορφικῆς ἀναλογίας. — Ἡ θεία Πρόνοια καὶ ἡ Μαντική. — Περὶ τῆς λέξεως Πρόνοια. — Σύνοψις τῆς ἱστορίας τῆς περὶ Προνοίας διδασκαλίας. — Ἀληθὴς εὐσέβεια. Πολιτικὴ ἀρετή. — Τὸ Δαιμόνιον. — Κρίσεις περὶ Πλάτωνος καὶ Ξενοφῶντος.

Ἐν τέλει δὲ τοῦ βιβλίου παρατίθενται ὡς παράρτημα κεφάλαιά τινα ἐκ τῶν τεσσάρων Βιβλίων τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀναγνώσαντες τὸ βιβλίον μεγάλως ἐθέλχθημεν, ἂν καὶ ἐκ τῶν προτέρων περὶ τούτου εἴμεθα πεπεισμένοι, ἰδόντες τίνος τὸ σύγγραμα, τίνος ἡ μετάφρασις καὶ περὶ τίνος ἐπραγματεύετο. Οὐ μόνον ὁ σεβαστὸς φίλος κ. Βαλέττας ἀρίστην ἐποιήσατο ἐκλογὴν ἀλλὰ καὶ τὴν μετάφρασιν ἐξετέλεσε μεθ' ὅλης τῆς γλωσσικῆς ἀκριβείας, ἧς αὐτὸς μετ' ὀλίγων ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν λογίων ἔχει τὸ μυστικόν.

Διήγησις τῶν περὶ τὴν ἐν Τεργέστῃ Ἑλληνικὴν κοινότητα σπουδαιοτέρων συμβάντων ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἐν Τεργέστῃ.

Οὕτως ἐπιγράφεται πραγματεία κομψότατα ἐν ἑλληνικῇ καὶ ἰταλικῇ γλώσσῃ ἐν Τεργέστῃ ἐκδοθεῖσα, ἐν ᾗ συντόμως ἐκτίθεται ἡ ἱστορία τῆς ἐν Τεργέστῃ ἑλληνικῆς παροικίας. Μετεχειρίσθημεν τὴν λέξιν συντόμως, διότι τοῦτο θεωροῦμεν τὸ μόνον ἐλαττωματικὸν μέρος τῆς διατριβῆς. Εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον σύντομος. Πολλάκις ἐσκέφθημεν ὅτι ἡ συγγραφὴ ἱστορίας τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἤθελε τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρει τὸν Ἑλληνισμὸν ἐν γένει καὶ ἰδίως τοὺς περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καταγινομένους· ἀλλ' ἡ τοιαύτη συγγραφὴ πολλὰς ἔχει τὰς δυσκολίας, διὸ καὶ λίαν ἀξιέπαινοι ἦσαν οἱ ἐν ἔτει 1882 τὰ τῆς ἐν Τεργέστῃ ἑλληνικῆς κοινότητος διέποντες· ἀποφασίσαντες καὶ ἐκτελέσαντες τὸ ἔργον τοῦτο. Ἰδίως ἐνδιέφερεν ἡμᾶς τὸ πρῶτον κεφάλαιον, πραγματευόμενον περὶ τῶν πρώτων ἐν Τεργέστῃ Ἑλλήνων, τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1734 ἐν τῇ ἐμπορικῇ ἐκείνῃ τῆς Αὐστρίας πόλει ἐγκαταστάντων. Ἐκ τοῦ κεφαλαίου τούτου μανθάνομεν ὅτι ὁ πρῶτος ἐν Τεργέστῃ ἀποικήσας Ἕλλην ἦτο ὁ Ζακύνθιος Ἰωάννης Μαϊνάτης, ὅστις μετήρχετο τὸ ἐμπόριον τῆς ξυλείας. Ἐν ἄλλῳ κεφαλαίῳ εὕρηται ἡ ἱστορία τοῦ ἐν Τεργέστῃ ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Ναοῦ· ἀλλ' ἐνταῦθα ἠπορήσαμεν μὴ εὑρόντες καὶ ἐν ἐκτάσει τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς, ἐν ᾗ, ὡς γνωστόν, πλεῖστοι ὅσοι ἐδίδαξαν σοφοὶ διδάσκαλοι τοῦ γένους ἡμῶν. Τῶν κληροδοτημάτων ὁ Πίνακξ δεικνύει ἡμῖν τοὺς ἀπὸ τοῦ 1782 μέχρι τοῦ 1881 τὴν ἑλληνικὴν τῆς Τεργέστης κοινότητα διὰ χρηματικῶν προσφορῶν εὐεργετήσαντας. Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τῇ ἐν Τεργέστῃ ἑλλην. κοινότητι, ἥτις κατήρξατο τοῦ καλοῦ παραδείγματος τοῦ συγγράψαι τὴν ἱστορίαν αὐτῆς, καὶ εὐχόμεθα ἵνα καὶ αἱ λοιπαὶ ἑλλην. κοινότητες μιμηθῶσι τὸ καλὸν παράδειγμα. Ἐν ᾧ χαράττομεν τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμὰς μανθάνομεν ὅτι ὁ ἐν Πέστῃ τῆς Οὐγγαρίας λόγιος ἀρχιμανδρίτης ἡμῶν κ. Γῶγος συνέγραψεν ἱστορίαν τῆς ἐν Πέστῃ Ἑλλην. Κοινότητος. Ἡ ὥδηγις ἑπομένως ἐδόθη· εἰς τὸ εὐγενὲς τοῦτο στάδιον ἂς κατέλθωσι νῦν καὶ ἄλλοι.

Τερψιχόρη, ἤτοι Συλλογὴ χορικῶν ἀσμάτων ὑπὸ Ἀν. Ν. Μάλτου, καθηγητοῦ. 1884. Τεῦχος Α'. Βιβλίον χρησιμώτατον διὰ τοὺς ἐν τοῖς σχολείοις φοιτῶντας, διότι ἐν αὐτῷ οὐ μόνον αἱ προκαταρκτικαὶ τῆς ᾠδικῆς γνώσεις περιέχονται σαφῶς ἐκτεθειμέναι, ἀλλὰ καὶ 87 μονόφωνα καὶ δίφωνα ᾄσματα μὲ τὴν μουσικὴν καὶ τὸ κείμενον αὐτῶν. Τὰ μάλιστα ἀξιέπαινος εἶναι ὁ κ. Ἀν. Μάλτος ἐκδοὺς τὴν συλλογὴν ταύτην, ἥτις εἶναι ἀληθὴς πλουτισμὸς τῆς πτωχῆς κατὰ τοῦτο, ὡς μὴ ὤφειλε, φιλολογίας ἡμῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ τίτλῳ ἀναφέρεται τὸ βιβλίον τοῦτο ὡς Α'. τεῦχος, δικαιούμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θ' ἀκολουθήσωσι καὶ ἄλλα τεύχη, καὶ εὐχόμεθα τοῦτο συντόμως νὰ πραγματοποιηθῇ. Καλὸν νομίζομεν νὰ εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἡ ἀρίστη αὕτη καὶ εὐμέθοδος Συλλογή.

Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς τοῦ ἔτους 1884 ὑπὸ Α. Παλαιολόγου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὁ φιλόπονος κ. Παλαιολόγος οὐ παύεται τὸν καλὸν ἀγωνιζόμενος τῶν γραμμάτων ἀγῶνα. Καὶ ἐφέτος πάλιν ἐξέδωκε τὸ τρίτον τὸ γνωστὸν αὐτοῦ Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς, ὅπερ οὐσιώδη προσφέρει ὑπηρεσίαν, διότι οὐ μόνον μετὰ πολλῆς ἀκριβείας εἶναι συντεταγμένον, περιέχον πολλὰς λίαν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖα περιέχει ἄρθρα καὶ διατριβάς, γεγραμμένας ὑπὸ λογίων γνωστῶν ἤδη τῷ Πανελληνίῳ. Τοῦ ἐκ 350 σελίδων εἰς 8ον βιβλίου προτάσσεται ἐφέτος ἐπιτυχεστάτη εἰκὼν τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Νικοδήμου Α'.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐσχάτως ἐφονεύθη ἐν Θομσῶνος Ἄκρᾳ τῆς ἐπαρχίας Νέας Ἰερσέης τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ ἐκρήξεως τοῦ πυριτιδοποιείου ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ Lammot du Pont, ὅστις ἄφησε περιουσίαν ἀνερχομένην εἰς 2½ ἑκατομμύρια λιρῶν στερλινῶν. Ἐν τῷ κριμαϊκῷ πολέμῳ ἡ ῥωσσικὴ κυβέρνησις εἶχεν ἔλλειψιν πυριτίδος· ἀπεπάνθη ἑπομένως πρὸς τὸν ῥηθέντα Lammot, ὅστις μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του προφανῆ ἐπεχείρησε νὰ μετακομίσῃ φορεῖον πυριτίδος εἰς Σεβαστούπολιν διὰ μέσου τῶν πολιορκούντων τὴν πόλιν ταύτην ἀγγλο-γαλλικῶν στόλων. Τὸ φορτίον τοῦτο τῷ ἐπληρώθη παρὰ τῆς ῥωσσικῆς κυβερνήσεως μὲ 600 χιλιάδας λιρῶν. Καὶ ἐν τῷ ἀμερικανικῷ πολέμῳ ὁ ῥιψοκίνδυνος ἀνὴρ ἐπεχείρησε τοιαῦτα τολμήματα, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωσαν διὰ πολλῶν χρημάτων τὰ ἤδη ἀρκούντως πεπληρωμένα χρηματοκιβώτια αὐτοῦ.

Ἐκλογὴ δημάρχου. Ἐν τῇ κωμοπόλει Θόρυχιλ τῆς Ἀγγλίας ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ ἡ ἐκλογὴ δημάρχου. Δύο ἦσαν τὰ συναγωνιζόμενα κόμματα, ἀμφότερα ἰσοπαλῆ καὶ πεισματωδῶς τὴν ἀρχὴν ἐκζητοῦντα. Οἱ ἐκλογεῖς ἦσαν συνηγμένοι ἀλλ' ἐπὶ τριάκοντα ὅλας ὥρας οὐδὲν ἐπήρετο ἀποτέλεσμα, διότι πάντοτε ὑπῆρχεν ἰσοψηφία. Εἷς τῶν ἐκλογέων ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ ἐπὶ μίαν στιγμὴν τῆς αἰθούσης· ταύτης τῆς στιγμῆς ἐπωφελήθησαν οἱ ἀντίπαλοι, ὅπως τοποθετηθῶσι παρὰ τὴν θύραν καὶ ἐμποδίσωσι τὴν εἴσοδον· ἀλλὰ τὸν φίλου της εἰσερχόμενον ἡ ἐναντία μερὶς ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπῆλθε σύγκρουσις αἱματηρά. Νέα ἐγένετο ἐκλογή — πάλιν ἰσοψηφία. Τέλος εὐτυχής τις σύμπτωσις ἠθέλησε ν' ἀσθενήσῃ αἴφνης ἡ σύζυγος ἑνὸς τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων· οὗτος ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν παρὰ τῇ βαρέως ἀσθενούσῃ συζύγῳ — καὶ τότε μόλις, μετὰ ἀγῶνα 36 ὅλων ὡρῶν, κατωρθώθη ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ κωμόπολις εἶχε τὸν δήμαρχόν της.

Ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία Ἄννα τῆς Αὐστρίας. Ἡ ἐσχάτως ἐν Πράγῃ ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἀποθανοῦσα αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας, χήρα τοῦ ἄλλοτε αὐτοκράτορος Φερδινάνδου, ἄφησε μεγάλην περιουσίαν. Διὰ τῆς ἰδιοχείρου αὐτῆς διαθήκης ἀφίνει γενικὸν τῆς κληρονόμον τὸν πρῴην βασιλέα τῆς Νεαπόλεως Φραγκίσκον. Ἐκ τῶν βιβλίων ἐξάγεται ὅτι ἡ κληρονομία αὕτη ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν 12 ἑκατομμυρίων φιορινίων. Λαμπρὸν κτῆμα ἐν Γαλλιάρῃ τῆς Ἰταλίας κληρονομεῖ ὁ ἀνεψιός της ἀρχιδοὺξ Ἀλβέρτος, ᾧ ἐντέλλεται νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ διάφορα κληροδοτήματα εἰς ἐκκλησίας, εἰς μονὰς καὶ εἰς ὑπηρέτας. Τὰ πλουσιώτατα κοσμήματα τῆς ἀποθανούσης περιέρχονται εἰς τὸν νῦν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας· τῶν κοσμημάτων τούτων τὰ μὲν εἶναι αὐστριακά, ἀνήκοντα εἰς τὴν ἑκάστοτε αὐτοκράτειραν, τὰ δὲ Ἰταλικά, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν αὐτή, ὡς Ἰταλὶς ἡγεμονόπαις, κατὰ τὸν γάμον της. Μεταξὺ τῶν κειμηλίων τούτων ὑπάρχουσι σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ λαμπρᾶς Ἰταλικῆς ἐργασίας. Ἡ ἀποθανοῦσα αὐτοκράτειρα, ἧς ὁ βίος ὑπῆρξε σειρὰ ἀγαθοεργιῶν, ἦτο ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας Κάρλου Ἀλβέρτου καὶ θεία ὡς ἐκ τούτου τοῦ πρώτου τῆς Ἰταλίας βασιλέως Βίκτωρος Ἐμμανουήλ.

Ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὁ ἐκ Παρισίων Ἰατρὸς Delthil ἀνεκοίνωσε τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις περὶ νέας τινὸς μεθόδου ἐναντίον τῆς διφθερίτιδος. "Ὡς γνωστὸν εἰς τὴν διφθερίτιδα σχηματίζεται ἐξίδρωμά τι, αἱ οὗτω καλούμεναι ψευδομεμβράναι, αἵτινες καλύπτουσι τὰς ἀτροφόρους ὁδούς, φθάνουσαι πολλάκις καὶ μέχρι τῶν βρογχίων. Ὁ Ἰατρὸς Delthil παρετήρησεν ὅτι διὰ τῆς ἐπαφῆς ἀτμῶν ὑγροπίσσης καὶ ἐλαίου τερεβενθίνης αἱ ψευδομεμβράναι διελύθησαν εἰς στιγμάς τινας, καὶ ὑπεστήριξε τὴν παρατήρησιν ταύτην ἐπειδὴ ἔσωσε ἐγκαταλειφθέντα παιδία πάσχοντα ἐκ διφθερίτιδος. Ἀναφλέγει — αὐτὸς οὗτος μετὰ τὴν τραχειοτομίαν — πλησίον τῆς κλίνης τοῦ ἀσθενοῦς μίγμα ὑγροπίσσης καὶ τερεβενθίνης· τὸ δωμάτιον πληροῦται παραχρῆμα ἀτμῶν πυκνῶν καὶ μελανῶν, οὕτως ὥστε οἱ ἐν τῷ δωματίῳ εὑρισκόμενοι μόλις καθίστανται ὀρατοί, ἄνευ ὅμως ἐπαισθητῆς ἐνοχλήσεως. Τὸ παιδίον ἀναπνέων ἰσχυρῶς καὶ εὐκόλως τὸν βαλσαμώδη τοῦτον ἀέρα ζωογονεῖται καθ' ὑπερβολήν· πάραυτα αἱ ψευδομεμβράναι διαλύονται, ἀποχρέμπτονται, καὶ συλλεγόμεναι εἰς ποτήριον διαλύονται ὁλοτελῶς. Συγχρόνως ὁ Delthil ἐξακολουθεῖ ν' ἀποπλύνῃ τὸν λάρυγγα τοῦ παιδὸς διὰ πίσσης λιθανθράκων καὶ ἀσβεστίου ὕδατος. Ἐν διαστήματι 2—3 ἡμερῶν τὸ παιδίον θεραπεύεται καθ' ὁλοκληρίαν. Οἱ δὲ καπνισμοὶ χρησιμεύουσιν ἐνταῦθα καὶ ὡς μέσον ἀπολυμαντικόν." Ἐὰν ἡ ἐπιτυχία τοῦ μέσου τούτου βεβαιωθῇ, ὅπως ἐνταῦθα παρουσιάζεται, τότε ἡ πάσχουσα ἀνθρωπότης δικαίως θὰ εὐγνωμονῇ τὸν Dr. Delthil ὡς μέγιστον εὐεργέτην.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 197.

Ἀκροστιχίς.

Τὰ πέντε, φίλε, γράμματα, ἅπερ μὲ συγκροτοῦσιν,
Χίλια διακόσια ἓξ ὁμοῦ ἑλληνιστὶ ἀριθμοῦσιν·
Τὸ πρῶτον εἶναι ἀρχικὸν Ἕλληνος βασιλέως
Ἀδελφοφονευθέντος, φεῦ! . . . καὶ ἀδελφοῦ φονέως.
Τὸ δεύτερον θεᾶς τινος ἀρχαίας, θαλασσίας,
Ἧς ἄνθος τ' ὄνομα μορφοῖ ἐξόχου εὐωδίας.
Τὸ τρίτον εἶναι ἀρχικὸν ἑτέρου βασιλέως,
Ὃν τῆς Μεδούσης ἔτρεψεν ἡ κεφαλὴ σπουδαίως.
Τὸ τέταρτον, τοῦ ἔχοντος ἡμίθεον πατέρα,
Καὶ νυμφευθέντος δι' ἀμοιβὴν τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.
Τὸ πέμπτον, σῶμα ἔχοντος μεγέθους θαυμασίου,
Καὶ ὃν οἱ μῦθοι λέγουσιν ἔγγονον τοῦ Ἡλίου.
Κἀγὼ τὰς κορυφὰς τιμῶ κλεινῶν τινων ὀρέων,
Προστάτις οὖσα ποιητῶν καὶ εὐαισθήτων νέων.

Ἰω. Τυρ. Λασκαράτος, ἐν Λιξουρίῳ.

Αἴνιγμα 198.

Λίθος πολύτιμος εἰμί, γνωστὸς σχεδὸν τοῖς πᾶσι·
Ἂν μ' ἴδῃς πλὴν ἀκέφαλον, πολὺ θέλεις θαυμάσει·
Πολλάκις ποικιλόμορφον, πολυειδῆ θὰ μ' εὕρῃς·
Τὸν θάνατόν σου προξενῶ, τοῦτο καλῶς ἠξεύρεις.
Ὑπερασπίζω τὴν ζωὴν πολεμιστῶν ἀνδρείων,
Νῆσος ὑπάρχω καὶ λιμήν, πόλις τε καὶ χωρίον.
Θὰ μ' εὕρῃς, λύτα φίλτατε, ἀρκεῖ νὰ μὲ ζητήσῃς.
Πρὸς εὐκολίαν σου λοιπὸν εἰς τρία νὰ χωρίσῃς
Ἰσομερῆ τὸ ὅλον μου· λαμβάνων κάθε μέλος,
Ἄνθη θὰ μ' ἔχῃς ἐν ἀρχῇ, δύναμιν εἰς τὸ τέλος.

Αἰκ. Π. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 199.

Φύσει εἶμαι τρομερὸς
Κι' ἀγριότητα ἐμφαίνω,
Εἰς τοὺς ταύρους φοβερὸς
Ποιητὰς ὅμως εὐφραίνω·
Ἂν δὲ μ' ἀποκεφαλίσῃς
Ἡ αὐτὴ θὰ μείνῃ κλίσις.
Ἄλλην ἔννοιαν λαμβάνω
Κ' εὐεργετικὸς τυγχάνω.
Ἀγαθῶν εἰμὶ δοτὴρ
Τῆς δ' Εὐρώπης ὁ σωτήρ.

Ν. Δάμζας, ἐν Τυρνάβῳ.

Πρόβλημα 200.

Δύο ἐν Ἀθήναις, στοιχηματίσαντες νὰ περιέλθωσι τὴν γῆν, ἀνεχώρησαν τὴν 1 Ἰουνίου λαβόντες ἕκαστος ἀντίθετον ὁδόν· ἐπέστρεψαν δὲ ὁ μὲν τὴν 9 Σεπτεμβρίου, ὁ δὲ τὴν 11 τοῦ ἰδίου μηνὸς περὶ τὴν μεσημβρίαν. Ζητεῖται πόσας ἡμέρας ἐδαπάνησεν ἕκαστος καὶ τίς τούτων ἔφθασε πρῶτος.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 201.

* Ο **οὶ ἀ*α*ῆ* *ὲ* ὦ*α, *α*ῆ* *ὲ ὄ*α ἔ*ου*ι*.

(Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα πρὸς συμπλήρωσιν.)
Νικ. Κ' Παπαδόπουλος, ἐν Ὀδησσῷ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 192.
ΛΕΞΙΚΟΝ — ΛΕΞΙΣ.

Αἰνίγματος 193.
ΧΑΡΑ — ΑΡΑ.

Αἰνίγματος 194.
ΘΡΟΝΟΣ — ΚΡΟΝΟΣ — ΟΝΟΣ.

Προλεβήματος 195.

Α
ΑΡΑ
ΑΓΙΩΣ
ΑΡΙΣΤΟΣ
ΑΩΤΟΣ
ΣΟΣ
Σ

Προβλήματος 196.

Δηρὸς	Ξηρὸς
Κηρὸς	Πηρὸς
Λῆρος	Τηρὸς
Μηρὸς	Χῆρος
Νηρὸς	Ψηρός.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ῥοῦβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἄρχεται τῇ 1/13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. **ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ**· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. **ΚΕΡΚΥΡΑ**· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. **ΖΑΚΥΝΘΟΣ**· κ. Ν. Παππαδόπουλος. **ΒΩΛΟΣ**· κ. Νικ. Γεωργιάδης, ἰατρός. **ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ**· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. **ΠΑΤΡΑΙ**· κ. Παυσανίας Χοϊδᾶς. **ΣΥΡΟΣ**· κ. Ν. Σακκελίων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ **ΑΙΓΥΠΤΟΣ**· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. **ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ**· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. **ΣΜΥΡΝΗ**· κκ. Δεκίπρης καὶ Σα. καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. **ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ**· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. **ΣΕΡΡαΙ**· κ. Κ. Χόνδρος. **ΚΑΒΑΛΑ**· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σα. **ΜΥΤΙΛΗΝΗ**· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. **ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ**· Αἰδεσ. Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. **ΣΑΜΟΣ**· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. **ΒΗΡΥΤΤΟΣ**· κ. Χρ. Χριστοφόρου. **ΑΜΙΣΟΣ**· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. **ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ**· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. **ΡΟΔΟΣ**· κ. Μ. Μαλλιαράκης. **ΙΩΑΝΝΙΝΑ**· κ. Γ. Β. Λάππας. **ΤΕΝΕΔΟΣ**· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. **ΛΕΥΚΩΣΙΑ** καὶ **ΛΕΜΗΣΣΟΣ** Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. **ΛΑΡΝΑΞ**· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκώφ. **ΙΒΡΑΙΛΑ**· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. **ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ**· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. **ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ** καὶ **ΚΡΑΙΟΒΑΝ**· κ. Νικόλαος Καραβίας. **ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ**· κ. Νικ. Κουκλέλης. **ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ**· κ. Εὐθυμ. Πετάλᾶς. **ΓΑΛΑΖΙΟΝ**· κ. Ἀχιλλεὺς Α. Βοσκώφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. **ΜΟΣΧΑ**· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. **ΟΔΗΣΣΟΣ**· κ. Σπυρ. Τυπάλδος Φορέστης. **ΤΑΓΑΝΙΟΝ**· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. **ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ**· κ. Στέφ. Λοβέρδος. **ΓΕΙΣΚ**· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. **ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ**· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. **ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ**· κ. Νικ. Γ. Τζιτζέλης. **ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ**· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. **ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ**· κ. Α. Καρβούνης. **ΠΟΤΙΟΝ**· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης. **ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΟΣΛΑΒ**· κ. Κ. Α. Παλαιολόγος.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. **ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ**· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. **ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ** κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα εἰσέτι δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (Elster-Strasse No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. Elster-Strasse No. 19. Leipzig.

Die

Collection Spemann

beabsichtigt, den Klagen über den sprichwörtlich hohen Preis der deutschen Bücher abzuhelfen. Die Anlage einer eigenen „Hand- und Hausbibliothek" ist nun nicht mehr ein Vorrecht wohlhabender Leute, sondern Jedem möglich, denn der Netto-Preis des Bandes ist

gebunden eine Mark

= 1 Frc. 35. Cts. = 60 Kr. ö. W., franco per Post M. 1. 25.

Jeder Band ist einzeln käuflich.

Abonnenten erhalten noch besondere Vergünstigungen.

Bisher erschienen:
Band 1. **Francois, Louise von,** Phosphorus Hollunder. Zu Füßen des Monarchen. Erzählungen, mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 2. **Immermann, Karl,** Der Oberhof, mit Einleitung von **Levin Schücking.**
„ 3. **de Cervantes-Saavedra, Miguel,** Moralische Novellen, übersetzt von **A. v. Keller** und **Fr. Notter,** mit Einleitung von **Otto von Leixner.**
„ 4. **Biernatzky, J. Chr.,** Die Hallg oder die Schiffbrüchigen auf dem Eilande in der Nordsee, mit Einleitung von **Heinrich Düntzer.**
„ 5. **Becker, August,** Auf Waldwegen, mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 6. **Gogol, Nikolas,** Russische Novellen, mit Einleitung von **Friedrich Bodenstedt.**
„ 7. **Junghans, Sophie,** Die Erbin wider Willen, mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 8. **Le Sage, A. R.,** Der hinkende Teufel, mit Einleitung von **F. Lotheissen.**
„ 9. **Arnim, Ludw. Achim v.,** Die Kronenwächter, mit Einleitung von **Joh. Scherr.**
„ 10. 11. **Zolling, Theophil,** Reise um die Pariser Welt.
„ 12. **Homers Odyssee,** übersetzt von **Joh. Heinr. Voß,** mit Einleitung von **Jakob Mähly.**
„ 13. **Schücking, Levin,** Etwas auf dem Gewissen, mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 14. **Björnson, Björnstjerne,** Der Brautmarsch und andere Erzählungen, übersetzt und eingeleitet von **Edmund Lobedanz.**
„ 15. **Silberstein August,** Hochlandsgeschichten. Mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 16. 17. **Cooper, Fenimore,** Der Bravo, eine venetianische Geschichte, übersetzt von **Helene Lobedan,** mit Einleitung von **Ludwig Proescholdt.**
„ 18. **Platters, Thomas** Leben, herausgegeben und eingeleitet von **Heinrich Düntzer.**
„ 19. **Irving, Washington,** Die Alhambra, mit Einleitung von **Ludwig Proescholdt.**
„ 20. **Schiller und Goethe,** Briefwechsel, I. Band mit Einleitung von **R. Boxberger.**
„ 21. **Anzengruber, Ludwig,** Feldrain und Waldweg. Mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 22. **Hauff, Wilhelm,** Lichtenstein. Mit Einleitung von **Julius Klaiber.**
„ 23. **Mancini, Grazia Pierantoni,** Lydia. Deutsch von **Helene Lobedan.** Mit Einleit. von **Fanny Lewald.**
„ 24. **Wurm, W.,** Das Wasser als Hausfreund in gesunden und kranken Tagen.
„ 25. **Engel, J. J.,** Herr Lorenz Stark. Mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 26. **Schiller und Goethe,** Briefwechsel, II. Band mit Einleitung von **R. Boxberger.**
Band 27. **Schmid, Maximilian,** Die Wiesenbacher. Mit Einleitung von **J. Kürschner.**
„ 28 **Andersen, H. C.,** Der Improvisator. Neu übersetzt und eingeleitet von **E. Lobedanz.**
„ 29. **Poe, Edgar, Allan,** Seltsame Geschichten. Uebersetzt und eingeleitet von **A. Mürenberg.**
„ 30. **Alarcon, Pedro A. de,** Manuel Venegas. Uebersetzt und eingeleitet von **F. Eyssenhardt.**
„ 31. **Wächter, Oskar,** Vehmgerichte und Hexenprozesse in Deutschland.
„ 32. 33. **Bulwer, E. L.** Eugen Aram. Uebersetzt von **F. Notter,** eingeleitet von **L. Proescholdt.**
„ 34. **Tegnér, Esaias,** Fritjofssage. Uebersetzt und eingeleitet von **E. Lobedanz.**
„ 35. **Möllhausen, Balduin,** Der Leuchtturm von Michigan.
„ 36. **Weber, Karl Julius,** Demokritos oder hinterlassene Papiere eines lachenden Philosophen. Ausgewählt und eingeleitet von **Paul Moritz.**
„ 37. **Ring, Max,** Frauenherzen. Mit Einleitung von **Joseph Kürschner.**
„ 38. **Ziemssen, Ludwig,** Umwege zum Glück. Mit Einleitung von **Hans Ziegler.**
„ 39. **A. v. d. Elbe,** Lüneburger Geschichten. Mit Einleitung von **Hermann Allmers.**
„ 40. **Wessely, J. E.,** Deutschlands Lehrjahre. I. Band.
„ 41. **Schultes, C.,** Maigela. Kultur-historische Novellen aus Mittel-Franken.
Mit diesem Bande beginnt eine neue Serie, aus 20 Bänden bestehend, deren letzter im Abonnement gratis geliefert wird.
„ 42. **Gogol, Nikolas W.,** Altväterische Leute. Uebersetzt von **Julius Meixner.**

Um die großen Geister aller Nationen möglichst schnell in der Collection Spemann vertreten zu sehen, werden die besten fremden Autoren als **„Ausländische Klassiker"** aufgenommen, und es erscheinen neben der laufenden Serie:
die Griechische und Römische Litteratur (beginnt mit Tacitus),
die Englische Litteratur (beginnt mit Milton, Das verlorene Paradies),
die Französische Litteratur (beginnt mit Rousseau, Bekenntnisse),
die Italienische und Spanische Litteratur (beginnt mit Petrarca, Gedichte),
in musterhaften Uebertragungen und mit sachgemäßen, das Ganze harmonisch verbindenden Einleitungen. — Es werden Abonnements auf

die ganze Folge ausländischer Klassiker
und auf die einzelnen Litteraturen apart

eröffnet und damit sowohl den Wünschen der Liebhaber aller, wie einzelner Litteraturen entsprochen.

Band 101. (Röm. Litt.) **Cornelius Tacitus' Werke.** I. Germania, Agricola. Die Redner. Mit einer Einleit. und nach der Uebersetzung von **Wilh. Bötticher.**
„ 151. (Engl. Litt.) **John Milton,** Das verlorene Paradies. Uebersetzt von **Friedr. Wilh. Zachariä.** Mit einer Einleitung von **Ludwig Proescholdt.**
„ 201. (Französ. Litt.) **J. J. Rousseaus Werke I. Bekenntnisse.** Uebersetzt von **J. G. Heusinger,** eingeleitet von Professor **Dr. Stephan Born.**
„ 251. (Italien. Litt.) **Francesco Petrarcas Gedichte I. Sonette und Canzonen auf das Leben der Donna Laura.** Nach der Uebersetzung von **Carl Förster,** eingeleitet von **Ludwig Geiger.**

sind in allen Buchhandlungen des In- und Auslandes zur Ansicht vorräthig und können dort im Abonnement oder einzeln bezogen werden.

Wie richtig der Gedanke war, dem deutsch lesenden Publikum **gut übersetzte schön ausgestattete, gebundene** Ausgaben der ausländischen Klassiker zum Preise **von nur 1 Mark** per Band zu liefern, geht daraus hervor, daß von Tacitus' Werken Band 1 sofort

eine starke zweite Auflage

gedruckt werden mußte.

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.